

Python для мережевих інженерів

Table of Contents

Python для мережевих інженерів

- Прогрес
- Про проект

FAQ

Гарячі клавіши

- глобальний режим
- вікно пошуку

Книга

Вступ

- Ресурси для навчання
- Для кого ця книга
- Навіщо читатися програмувати?
- Необхідні версії ОС та Python
 - Підготовка
- Підготовка робочого оточення
 - Підготовка віртуальної машини/хоста самостійно
- ОС та редактор
 - Редактор Thonny
 - IDE PyCharm
- Система керування пакетами pip
 - Встановлення модулів
 - pip або pip3
- Віртуальні оточення
 - Будований модуль venv
- Інтерпретатор Python
- Додаткові матеріали

2. Робота із завданнями

Завдання

Використання Git та GitHub

Основи Git

- Установка Git
- Первинне налаштування Git

- Ініціалізація репозиторію

Відображення статусу репозиторію у запрошенні

Робота з Git

- `git status`
- Файл `.gitignore`
- `git add`
- `git commit`

Додаткові можливості

- `git diff`
- `git log`

Аутентифікація на GitHub

- Добавання SSH-ключа на GitHub

Робота зі своїм репозиторієм завдань

- Створення репозиторію на GitHub
- Клонування репозиторію з GitHub
- Робота з репозиторієм
- Синхронізація локального репозиторію з віддаленим
- Добавання нових файлів або змін до існуючих
- Коміт
- Push на GitHub

Робота з репозиторієм прикладів

- Копіювання репозиторію з GitHub
- Оновлення локальної копії репозиторію
- Перегляд змін
- Перегляд змін, які будуть синхронізовані

Додаткові матеріали

- Основи Python
- 3. Початок роботи з Python
- Синтаксис Python
 - Коментарі
- Інтерпретатор Python. IPython
 - `help`
 - `dir`
- Спеціальні команди iPython
 - `%history`
 - `%time`
- Змінні

- Імена змінних
- В Python змінні це посилання
- 4. Типи даних у Python
- Числа
- Рядки (Strings)
 - Операції з рядками
 - Індекси
 - Зрізи
 - Функція len
- Корисні методи для роботи з рядками
 - Методи upper, lower, swapcase, capitalize
 - Метод join
 - Метод count
 - Метод find
 - Метод startswith, endswith
 - Метод replace
 - Метод strip
 - Метод split
- Об'єднання літералів рядків
- Список (List)
 - Індекси, зрізи
 - len, sorted
- Корисні методи для роботи зі списками
 - append
 - extend
 - pop
 - remove
 - index
 - insert
 - sort
- Словник (Dictionary)
- Корисні методи для роботи зі словниками
- Варіанти створення словника
 - Літерал
 - dict
 - dict.fromkeys
- Кортеж (Tuple)
- Множина (Set)
 - Варіанти створення множин
 - Корисні методи для роботи з множинами
 - Операції з множинами
- Булеві значення

- Форматування рядків
 - Форматування рядків із методом format
- Перетворення типів
- Перевірка типів даних
- Виклик методів ланцюжком
- Основи сортування даних
- Додаткова інформація
- 5. Створення базових скриптів
- Виконуваний файл
- Передача аргументів скрипту (argv)
- Введення інформації користувачем
- 6. Контроль перебігу програми
- if/elif/else
 - Умови
 - True та False
 - Оператори порівняння
 - Оператор in
 - Оператори and, or, not
 - Оператор and
 - Оператор or
- for
- Вкладені for
- Комбінування for i if
- while
- break, continue, pass
 - Оператор break
 - Оператор continue
 - Оператор pass
- for/else, while/else
 - for/else
 - while/else
- Робота з винятками try/except/else/finally
 - try/except
 - try/except/else
 - try/except/finally
 - Коли використовувати винятки
 - raise
 - Вбудовані винятки
- Додаткова інформація
- 7. Робота з файлами
- Відкриття файлів
 - open
- Читання файлів

- Робота із файлом в циклі `for`
 - `read`
 - `readline`
 - `readlines`
 - `seek`
- Запис файлів
 - `write`
 - `writelines`
 - режим
 - режим
- Закриття файлів
 - `close`
- Блок `with`
 - Відкриття двох файлів
- Приклади роботи з файлами
 - Розбір виводу стовпцями
 - Отримання ключа та значення з різних рядків виводу
 - Вкладений словник
 - Вивід із порожніми значеннями
- Додаткова інформація

Python для мережевих інженерів

Прогрес

- | [Завдання](#) - переклад готовий
- | [Запитання \(утиліта rupenguk-quiz\)](#) - переклад готовий
- | [Книга](#) - переклад в процесі, готові 7 розділів із 25
- | [Курс](#) - в процесі створення, готові 5 тем із 25
- | [Довідник Python](#) - в процесі створення

Про проект

Python для мережевих інженерів це [книга](#), [курс](#) та [завдання](#) з основ Python. Всі приклади та завдання по можливості побудовані навколо мережевого обладнання та роботи з ним.

Завдання однакові для книги та курсу. [Детальніше про завдання](#).

Книга та курс мають однакову нумерацію тем. Тобто ви можете відкрити розділ книги і прочитати його, а якщо хочете подивитися відео на цю ж тему, то відкрити тему з таким же номером в курсі. Наприклад, тема "Початок роботи з Python":

- розділ 3 в книзі [3. Початок роботи з Python](#)
- 3 тема в курсі [03: Початок роботи з Python](#)

[Книга](#) призначена для початківців і багато речей в книзі спрощено та скорочено. [Довідник Python](#) з'явився як доповнення до книги. В ньому деякі теми будуть розписані більш детально.

Книга Python для мережевих інженерів

Переклад книги з російської відбудуватиметься згідно з [розкладом курсу](#).

Разом із перекладом книжку буде оновлено до останньої версії Python (3.11) та додано інформацію, малюнки тощо.

Note

Хоча основи Python не змінилися між версіями Python 3.7-3.11, деякі помилки, текст та вивід змінилися.

Інші переклади книги:

- [Python для сетевых инженеров](#)
- [Python for Network Engineers](#)

На Read the Docs український переклад видалено. Як тільки буде закінчений переклад розділу книги, він буде доданий на цей сайт.

FAQ

Що вибирати книгу чи курс (відео)

Зазвичай у курсі міститься трохи більше інформації, ніж у книзі. Найкращий варіант навчання – поєднання книги та курсу.

Наприклад, процес можна організувати так: спочатку ви дивитеся відео і починаєте виконувати завдання по темі. Коли із завданнями щось не виходить, можна спробувати перечитати потрібну тему в книзі.

У будь-якому випадку, ви завжди можете поставити мені питання в [чаті slack](#).

Чому все на одному сайті

Об'єднання книги та курсу на одному сайті дозволяє користуватися пошуком та знаходити матеріали і у форматі відео та у форматі книги. Через це [довідник Python](#) також створюється на цьому ж сайті.

Гарячі клавіши

Гарячі клавіши в документації Material for MkDocs

глобальний режим

Цей режим активний, коли пошук не сфокусований і немає іншого фокусованого елемента, сприйнятливого до введення з клавіатури. Прив'язані такі клавіші:

- `F` або `S` або `/` відкрити вікно пошуку
- `P` або `,` перейти до попередньої сторінки
- `N` або `.` перейти до наступної сторінки

вікно пошуку

Цей режим активний, коли пошук сфокусований:

- `↓ Down`, `↑ Up` вибір наступного/попереднього результату
- `Esc`, `Tab ↩` закрити вікно пошуку
- `Enter ↵` перейти за вибраним результатом

Книга

Вступ

Переклад книги йтиме приблизно за розкладом курсу.

Інші переклади книги:

- [Python for Network Engineers](#)
- [Python для сетевых инженеров](#)

З одного боку, книга досить базова, щоб її міг освоїти будь-який бажаючий, а з іншого боку, у книзі розглядаються всі основні теми, які дозволять зростати самостійно. Книга не ставить за мету глибокого розгляду Python. Завдання книги – пояснити зрозумілою мовою основи Python та дати розуміння необхідних інструментів для його практичного використання. Все, що розглядається в книзі, орієнтоване на мережеве обладнання та роботу з ним. Це дозволяє відразу використовувати у роботі мережевого інженера те, що було вивчено. Всі приклади показуються на прикладі обладнання Cisco, але, звичайно ж, вони застосовні для будь-якого іншого обладнання.

Ресурси для навчання

- [все про завдання](#)
- [задати питання можна в slack](#)

Якщо вам більше подобається відео формат, чи є бажання комбінувати відео з книгою, [тут за розкладом](#) будуть з'являтися відео.

Для КОГО ЦЯ КНИГА

Для мережевих інженерів з досвідом програмування та без. Всі приклади та завдання побудовані навколо роботи з мережевим обладнанням. Ця книга буде корисна мережевим інженерам, які хочуть автоматизувати завдання, з якими стикаються кожен день і хотіли зайнятися програмуванням, але не знали, з якого боку підійти.

Навіщо вчитися програмувати?

Знання програмування для мережевого інженера можна порівняти зі знанням англійської мови. Якщо ви знаєте англійську хоча б на рівні, який дозволяє читати технічну документацію, ви відразу розширюєте свої можливості:

- доступно у кілька разів більше літератури, форумів та блогів;
- практично для будь-якого питання або проблеми досить швидко знаходиться рішення, якщо ви ввели запит до Google.

Знання програмування у цьому дуже схоже. Якщо ви знаєте, наприклад Python хоча б на базовому рівні, ви вже відкриваєте масу нових можливостей для себе. Аналогія з англійською підходить ще й тому, що можна працювати мережевим інженером і бути добрим фахівцем без знання англійської. Англійська просто дає додаткові можливості, але вона не є обов'язковою вимогою.

Необхідні версії ОС та Python

Усі приклади та виведення терміналу у книзі відображаються на Debian Linux. Мінімально необхідна версія Python – 3.9, але краще використовувати 3.10 або 3.11.

Приклади

Усі приклади, що використовуються у книзі, знаходяться у [репозиторії](#). Приклади, які показані в розділах книги, є навчальними. Це означає, що вони не обов'язково показують найкращий варіант розв'язання задачі, тому що вони засновані лише на тій інформації, що розглядалась у попередніх розділах книги. Крім того, досить часто приклади, що давалися у розділах, розвиваються у завданнях. Тобто, в завданнях вам потрібно буде зробити більш універсальну, і, загалом, правильнішу версію коду. Якщо є можливість, краще набирати код, який використовується в книзі, самостійно, або, як мінімум, скопіювати приклади та спробувати щось у них змінити – так інформація краще запам'ятовуватиметься. Якщо такої можливості немає, наприклад коли ви читаєте книгу в дорозі, краще повторити приклади самостійно пізніше. У будь-якому випадку обов'язково потрібно виконувати завдання вручну.

Завдання

Всі завдання та допоміжні файли можна отримати в тому ж репозиторії, де є [приклади коду](#). Якщо завдання розділу мають завдання з літерами (наприклад, 5.2a), то потрібно виконати спочатку завдання без літер, а потім з літерами. Завдання з літерами, як правило, трохи складніші за завдання без літер і розвивають ідею у відповідному завданні без літери. Якщо виходить, краще виконувати завдання по порядку.

[Для всіх завдань є "відповіді", а точніше варіанти рішень](#). Для кожного завдання може бути багато правильних варіантів розв'язання. Звичайно, у відповіді краще підглядати поменше, але вони можуть допомогти вийти зі складної ситуації.

Якщо, наприклад, ви вирішили завдання умовно у 20 рядків, а у відповіді воно вирішено у 7 рядків, це не означає, що ви зробили неправильно. Будь-який робочий варіант рішення – правильний. Варіанти розв'язання можна читати після вирішення завдань. Це буде і практика читання коду, і ви зможете подивитися на інші підходи до вирішення задачі.

Підготовка

1. Підготовка до роботи

1. Підготовка до роботи

Для того, щоб почати працювати з Python, треба визначитися з декількома речами:

- яка операційна система використовуватиметься
- який редактор буде використовуватись
- яка версія Python буде використовуватись

У книзі використовується Debian Linux (в інших ОС вивід може відрізнятися) і Python 3.11.

Ще один важливий момент – вибір редактора. У наступному розділі наведено приклади редакторів для різних операційних систем. Замість редактора можна використовувати IDE. IDE це хороша річ, але на початку навчання може вийти так, що IDE буде відволікати вас безліччю можливостей. Список IDE для Python можна переглянути [тут](#).

Підготовка робочого оточення

Для виконання завдань книги можна використати кілька варіантів:

- налаштувати свою ОС
- підготувати віртуалку
- використовувати якийсь хмарний сервіс

Підготовка віртуальної машини/хоста самостійно

Список модулів, які потрібно встановити:

```
pip install pytest pytest-clarity ruyaml tabulate jinja2 textfsm pexpect netmiko graphviz
```

Також необхідно встановити graphviz прийнятим способом в ОС (приклад для debian):

```
apt-get install graphviz
```

Хмарні сервіси

Ще один варіант – використовувати один із наступних сервісів:

- [repl.it](#) – цей сервіс надає онлайн інтерпретатор Python, а також графічний редактор. [Приклад використання](#)
- [PythonAnywhere](#) - виділяє окрему віртуалку, але у безкоштовному варіанті ви можете працювати тільки з командного рядка, тобто немає графічного текстового редактора

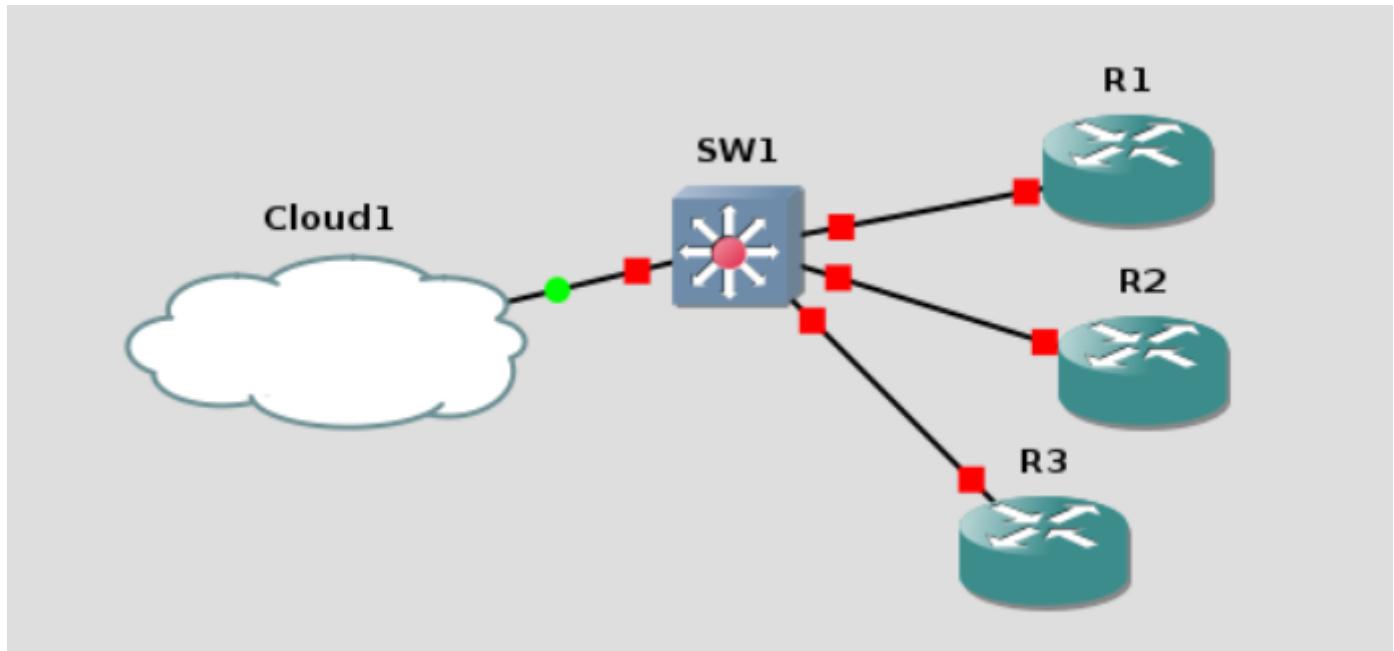
Мережеве обладнання

До 18 розділу книги потрібно підготувати віртуальне або реальне мережеве обладнання.

Всі приклади та завдання, в яких зустрічається мережеве обладнання, використовують однакову кількість пристроїв: три маршрутизатори з такими базовими налаштуваннями:

- користувач: cisco
- пароль: cisco
- пароль на режим enable: cisco
- SSH версії 2 (обов'язково саме версія 2), Telnet
- IP-адреси маршрутизаторів: 192.168.139.1, 192.168.139.2, 192.168.139.3
- IP-адреси повинні бути доступні з віртуалки, на якій ви виконуєте завдання і можуть бути призначенні на фізичних/логічних/loopback інтерфейсах

Топологія може бути довільною. Приклад топології:

Базова конфігурація:

```
hostname R1
!
no ip domain lookup
ip domain name pyneng
!
crypto key generate rsa modulus 1024
ip ssh version 2
!
username cisco password cisco
enable secret cisco
!
line vty 0 4
logging synchronous
login local
transport input telnet ssh
```

На якомусь інтерфейсі треба налаштувати IP-адресу

```
interface ...
  ip address 192.168.139.1 255.255.255.0
```

Аліаси (за бажанням)

```
!
alias configure sh do sh
alias exec ospf sh run | s ^router ospf
alias exec bri show ip int bri | exc unass
alias exec id show int desc
alias exec top sh proc cpu sorted | excl 0.00%_0.00%_0.00%
alias exec c conf t
alias exec diff sh archive config differences nvram:startup-config system:running-config
alias exec desc sh int desc | ex down
alias exec bgp sh run | s ^router bgp
```

За бажання можна налаштувати EEM applet для відображення команд, які вводить користувач:

```
!  
event manager applet COMM_ACC  
  event cli pattern ".*" sync no skip no occurs 1  
    action 1 syslog msg "User $_cli_username entered $_cli_msg on device $_cli_host "  
!
```

ОС та редактор

Можна вибрати будь-яку ОС та будь-який редактор, але бажано використовувати Python версії >= 3.9.

Всі приклади в книзі виконувались на Debian для Python 3.11, на інших ОС та для інших версій Python результат може трохи відрізнятися. Для виконання завдань з книги можна використовувати Linux, MacOS або Windows.

Для роботи з Python можна вибрати будь-який текстовий редактор або IDE, який підтримує Python. Як правило, для роботи з Python потрібно мінімум налаштування редактора і часто за замовчуванням розпізнає Python.

Редактор Thonny

[Thonny](#) - хороший редактор для початківців:

- підтримує Python 3.10-3.11 і може встановити відразу себе і Python 3.10
- зручно зроблено роботу з різними версіями Python і віртуальними оточеннями, дуже явно можна вибирати версію і це не ховається в глибині налаштувань
- кілька варіантів відладчика
- відладчик nicer просто незамінний для початківців вивчати Python, показує покроково як обчислюється кожен вираз у Python
- відладчик faster працює в цілому як стандартний
- є всі стандартні плюшки з підказками, підсвічуванням і так далі (частину можливо треба буде включити в налаштуваннях)
- зручно підсвічує незакриті лапки/дужки
- підтримує Windows, Mac, Linux
- зручний інтерфейс і є можливість додавати/видаляти секції інтерфейсу за бажанням

Для знайомства з Thonny можна [переглянути відео](#). Там розглядаються основи та налагодження (debug) коду в Thonny.

IDE PyCharm

[PyCharm](#) – інтегроване середовище розробки для Python. Для початківців може бути складним варіантом через безліч налаштувань, але це залежить від особистих уподобань. PyCharm підтримується безліч можливостей, навіть у безкоштовній версії.

PyCharm чудовий IDE, але, на мій погляд, він складний для початківців. Я не радила б використовувати його, якщо ви з ним не знайомі і тільки починаєте вчити Python. Ви завжди зможете перейти на нього після книги, але поки що краще спробувати щось інше.

Варіанти редакторів наведені для прикладу, замість них можна використовувати будь-який текстовий редактор, який підтримує Python.

Система керування пакетами pip

Для встановлення пакетів Python використовуватиметься pip. Це система керування пакетами, яка використовується для встановлення пакетів із Python Package Index (PyPI). Швидше за все, якщо у вас вже встановлено Python, то встановлено pip.

Перевірка версії pip:

```
$ pip --version  
pip 23.1.2 from /home/nata/.venv/pyneng/lib/python3.11/site-packages/pip (python 3.11)
```

Якщо команда видала помилку, то pip не встановлений. Установка pip описана у [документації](#)

Встановлення модулів

Для встановлення модулів використовується команда pip install:

```
$ pip install tabulate
```

Видалення пакета виконується таким чином:

```
$ pip uninstall tabulate
```

Крім того, іноді необхідно оновити пакет:

```
$ pip install --upgrade tabulate
```

або так:

```
$ pip install -U tabulate
```

pip або pip3

Залежно від того, як встановлений та налаштований Python у системі, може знадобитися використовувати pip3 замість pip. Щоб перевірити, який варіант використовується, виконайте команду `pip --version`.

Варіант, коли pip відповідає Python 2.7:

```
$ pip --version  
pip 9.0.1 from /usr/local/lib/python2.7/dist-packages (python 2.7)
```

На сучасних версіях ОС, найімовірніше, системний Python буде версії 3.x. Наприклад, для Debian bullseye:

```
$ pip --version  
pip 20.3.4 from /usr/lib/python3/dist-packages/pip (python 3.9)
```

Варіант, коли pip3 відповідає Python 3.9:

```
$ pip3 --version  
pip 20.3.4 from /usr/lib/python3/dist-packages/pip (python 3.9)
```

Якщо в системі використовується pip3, то щоразу, коли в книзі встановлюється модуль Python, потрібно буде замінити pip на pip3.

Також можна використати альтернативний варіант виклику pip:

```
$ python3.11 -m pip install tabulate
```

Таким чином, завжди зрозуміло для якої версії Python встановлюється пакет.

Віртуальні оточення

Віртуальні оточення:

- дозволяють ізолювати різноманітні проекти один від одного
- пакети, які потрібні різним проектам, перебувають у різних місцях – якщо, наприклад, у одному проекті потрібен пакет версії 1.0, а іншому проекті потрібен той самий пакет, але версії 3.1, вони не заважатимуть один одному
- пакети, встановлені у віртуальних оточеннях, не перебивають глобальні пакети

Вбудований модуль venv

Починаючи з версії 3.5, у Python рекомендується використовувати модуль `venv` для створення віртуальних оточень:

```
$ python3.11 -m venv ~/.venv/pyneng
```

Замість `python3.11` можна використовувати `python` або `python3`, залежно від того, як встановлено Python 3.11. Ця команда створює вказаний каталог і всі необхідні каталоги всередині нього, якщо вони створені.

Команда створює таку структуру каталогів:

```
$ ls -ls ~/.venv/pyneng
total 16
4 drwxr-xr-x 2 nata nata 4096 Aug 21 14:50 bin
4 drwxr-xr-x 2 nata nata 4096 Aug 21 14:50 include
4 drwxr-xr-x 3 nata nata 4096 Aug 21 14:50 lib
4 -rw-r--r-- 1 nata nata 75 Aug 21 14:50 pyvenv.cfg
```

Для переходу у віртуальне оточення треба виконати команду:

```
$ source ~/.venv/pyneng/bin/activate
```

Для виходу з віртуального оточення використовується команда `deactivate`:

```
$ deactivate
```

Докладніше про модуль `venv` у [документації](#).

Встановлення пакетів у віртуальному оточенні

Наприклад, встановимо у віртуальному оточенні пакет `simplejson`.

```
(pyneng)$ pip install simplejson
...
Successfully installed simplejson
Cleaning up...
```

Якщо перейти в інтерпретатор Python і імпортувати simplejson, він доступний і ніяких помилок немає:

```
(pyneng)$ python
>>> import simplejson
>>> simplejson
<module 'simplejson' from '/home/nata/.venv/pyneng/lib/python3.11/site-
packages/simplejson/__init__.py'>
>>>
```

Але якщо вийти з віртуального оточення і спробувати зробити те саме, то такого модуля немає:

```
(pyneng)$ deactivate
$ python
>>> import simplejson
Traceback (most recent call last):
  File "<stdin>", line 1, in ]
  ModuleNotFoundError: No module named 'simplejson'
>>>
```

Інтерпретатор Python

Перед початком роботи треба перевірити, що при виклику інтерпретатора Python вивід буде таким:

```
$ python
Python 3.11.1 (main, Dec 30 2022, 10:30:23) [GCC 10.2.1 20210110] on linux
Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more information.
>>>
```

Вивід показує, що використовується Python 3.11. Запрошення `>>>` це стандартне запрошення інтерпретатора Python. Виклик інтерпретатора виконується `python`, а щоб вийти, потрібно набрати `quit()`, або натиснути `Ctrl+D`.

У кнізі замість стандартного інтерпретатора Python буде використовуватися `ipython`.

Додаткові матеріали

Документація:

- [Python Setup and Usage](#)
- [pip](#)
- [venv](#)
- [virtualenvwrapper](#)

Редактори и IDE:

- [PythonEditors](#)
- [IntegratedDevelopmentEnvironments](#)
- [VIM and Python - a Match Made in Heaven](#)

Thonny:

- [Сайт проекту Thonny](#)
- [Документація Thonny](#)
- [Thonny debug](#)

2. Робота із завданнями

2. Робота із завданнями

Всі деталі про те, які завдання є, для яких розділів, де виконувати завдання книги/курсу, про автоматичні тести для завдань та підказки на які теми завдання, знаходяться в [окремому розділі на сайті](#).

У книзі досить багато завдань і треба їх десь зберігати. Варіанти роботи з завданнями:

1. replit.com - робота онлайн, тільки до 18-го розділу, автозбереження змін
2. просто файли - локальна копія завдань зі своїм варіантом збереженням прогресу/синхронізації (наприклад, Google Drive)
3. Git/GitHub - робота на одному або кількох комп'ютерах, синхронізація через GitHub та збереження змін за допомогою Git
4. Git/GitHub + replit.com – загалом такий самий як 2 варіант, але з налаштуванням роботи з Git/Github на replit.com

В цьому розділі розглядається Git/GitHub, подробиці по іншим варіантам [у відео курсу](#)

Завдання

Після більшості тем курсу/книги є завдання. В таблиці нижче написані теми курсу/книги, відповідний розділ завдань, та мінімальна кількість завдань у кожній темі, яку потрібно виконати.

Завдання можна виконувати локально на своєму комп'ютері, на віртуальній машині чи на сайті replit.com.

Де знаходяться завдання:

- [Репозиторій із завданнями](#)
- [Шаблон replit з завданнями 4-17 розділів](#)

Етапи роботи із завданнями:

1. Виконання завдань
2. Перевірте, що завдання відпрацьовує як потрібно `python task_4_2.py` або запуск скрипта в редакторі/IDE
3. Перевірка завдань тестами `runeng 1-5`
4. Якщо тести проходять, дивимося варіанти вирішення `runeng 1-5 -a`

Утиліта `runeng`

[Як перевіряти завдання, дивитися варіанти рішення](#)

Таблиця тема-завдання

Краще виконувати всі завдання, тому що практика це головне у навченні, але якщо ви хочете перейти на наступну тему або пропустити якісь складніші завдання, вказаний мінімум можна використовувати як орієнтир.

Теми	Всього завдань	Мінімум завдань
Підготовка до курсу	11 (00_intro)	0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, 0.7, 0.8, 0.9
Підготовка робочого середовища	-	-
Робота з завданнями. Git/GitHub	-	-
Типи даних в Python.	11 (04_data_structures)	4.0, 4.1, 4.2, 4.3, 4.6, 4.9
Створення базових скриптів.	12 (05_basic_scripts)	5.0, 5.1, 5.2, 5.3, 5.3a, 5.3b, 5.4

Управління ходом програми.	9 (06_control_structures)	6.0, 6.1, 6.2, 6.3, 6.6
Налагодження коду.	-	-
Робота із файлами.	9 (07_files)	7.1, 7.2, 7.2a, 7.3, 7.4
Корисні можливості та інструменти (роздавання змінних, list/dict/set comprehensions)	-	-
Функції.	10 (09_functions)	9.0, 9.1, 9.2, 9.3, 9.3a, 9.6
Корисні функції у стандартній бібліотеці	-	-
Модулі	6 (11_modules)	11.0, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4
Корисні модулі	3 (12_useful_modules)	12.1, 12.2
Синтаксис регулярних виразів.	-	-
Модуль re.	7 (15_module_re)	15.0, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4
Unicode	-	-
Обробка даних у форматах YAML, JSON, CSV	6 (17_serialization)	17.1, 17.2, 17.3
Підключення до мережевих пристрій Telnet і SSH	8 (18_ssh_telnet)	18.1, 18.1a, 18.2, 18.2a, 18.2b, 18.2c
Одночасне підключення до кількох пристрій	5 (19_concurrent_connections)	19.1, 19.2, 19.3
Шаблони конфігурацій із Jinja2.	6 (20_jinja2)	20.1, 20.2, 20.3
Шаблони TextFSM для розбору виводу команд	6 (21_textfsm)	21.1, 21.1a, 21.2, 21.3, 21.4
Основи ООП.	9 (22_oop_basics)	22.0, 22.1, 22.1a, 22.1b, 22.2, 22.2a

ООП. Спеціальні методи.	5 (23_oop_spec_methods)	23.0, 23.1, 23.1a, 23.2
ООП. Успадкування.	7 (24_oop_inheritance)	24.0, 24.1, 24.2, 24.2a
Основи роботи з базами даних (SQLite3)	9 (25_db)	-

Використання Git та GitHub

Використання Git та GitHub

У книзі досить багато завдань і треба їх десь зберігати. Один із варіантів – використання для цього Git та GitHub.

Git – це розподілена система контролю версій, яка може:

- відстежувати зміни у файлах
- зберігати кілька версій одного файла
- скасовувати внесені зміни
- реєструвати, хто та коли зробив зміни

GitHub - це хостинг для проектів Git. Він є центром співпраці між мільйонами розробників та проектів. Багато проектів з відкритим кодом використовують GitHub задля Git хостингу, взаємодії з користувачами проекту, перегляду коду та для багато чого іншого. Отже хоч це і не частина проекту Git, ви майже напевно захочете чи вам доведеться колись взаємодіяти з GitHub під час професійного використання Git.

Звичайно, можна використовувати для цього інші засоби, але використовуючи Git та GitHub, можна поступово розібратися з ним і потім використовувати його для робочих завдань. Завдання книги/курсу знаходяться в окремому [репозиторії на GitHub](#). Їх можна завантажити як zip-архів, але краще працювати з репозиторієм за допомогою Git, тоді можна буде переглянути внесені зміни та легко оновити репозиторій. Якщо вивчати Git з нуля і особливо якщо це перша система контролю версій, з якою Ви працюєте, інформації може бути дуже багато, тому в цьому розділі все націлене на практичний бік:

- як почати використовувати Git та GitHub
- як виконати базові налаштування
- як подивитися інформацію та/або зміни

Теорії в цьому підрозділі буде мало, але будуть надані посилання на корисні ресурси. Спробуйте спочатку провести всі налаштування для виконання завдань, а потім продовжуйте читати книгу. І наприкінці, коли базова робота з Git та GitHub буде вже звичною справою, почитайте про них докладніше. Для чого може стати в нагоді Git:

- для зберігання конфігурацій та всіх змін у них
- для зберігання документації та її версій
- для зберігання схем та всіх їх версій
- для зберігання коду та його версій

GitHub дозволяє централізовано зберігати всі вище перелічені речі, але слід враховувати, що ці ресурси будуть доступні й іншим. GitHub має і приватні репозиторії, але навіть у них не варто вкладати таку інформацію, як паролі.

Основи Git

Git – це розподілена система контролю версій (Version Control System, VCS), яка широко використовується та випущена під ліцензією GNU GPL v2. Вона може:

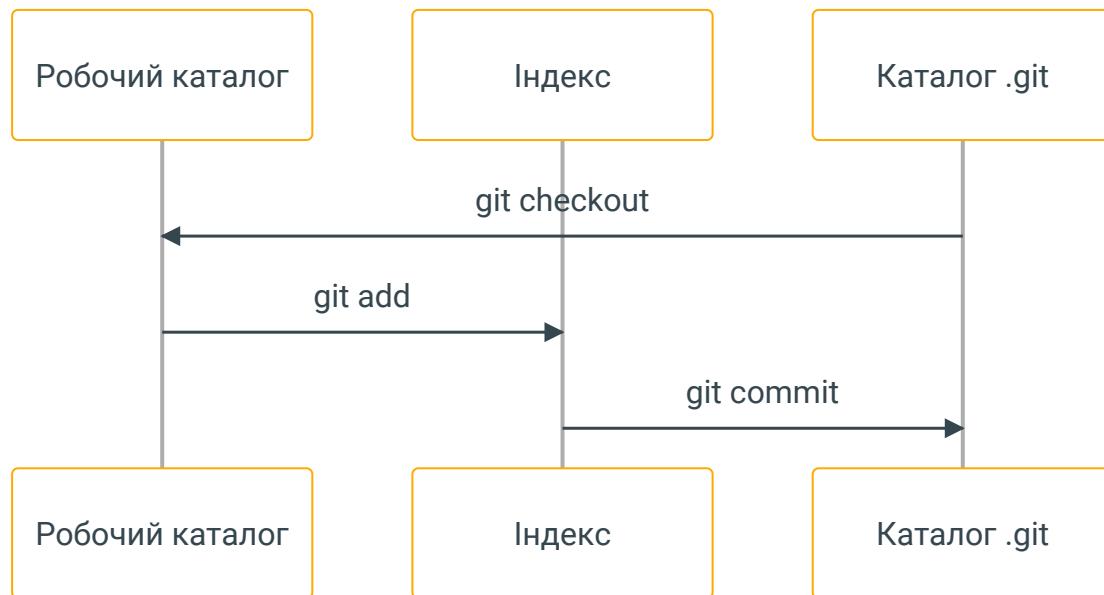
- відстежувати зміни у файлах
- зберігати кілька версій одного файла
- скасовувати внесені зміни
- реєструвати, хто та коли зробив зміни

Файл в Git може бути в такому стані:

- змінений (modified) - зміни у файлі ще не збережені у локальній базі даних
- індексований (staged) - файл позначений на додавання в наступний коміт
- збережений у коміті (committed) - файл збережено у локальній базі даних

Три основні частини проекту Git:

- робоча директорія - копія версії проекту
- індекс (staging area) - що буде збережено у наступному коміті
- директорія Git (.git) - тут система зберігає метадані та базу даних об'єктів вашого проекту

Установка Git

```
$ sudo apt-get install git
```

Первинне налаштування Git

Для початку роботи з Git, необхідно вказати ім'я та e-mail користувача, які будуть використовуватись для синхронізації локального репозиторію з репозиторієм на GitHub:

```
$ git config --global user.name "username"  
$ git config --global user.email "username.user@example.com"
```

Подивитися налаштування Git можна таким чином:

```
$ git config --list
```

Ініціалізація репозиторію

Створення та перехід до каталогу first_repo

```
mkdir first_repo  
cd first_repo
```

Ініціалізація репозиторію виконується за допомогою команди git init:

```
[~/tools/first_repo]  
$ git init  
Initialized empty Git repository in /home/vagrant/tools/first_repo/.git/
```

Після виконання цієї команди у поточному каталозі створюється папка .git, в якій містяться службові файли, необхідні для Git.

Відображення статусу репозиторію у запрошенні

Пропускаємо цю частину Windows. У Cmder статус показується за замовчуванням.

Це додатковий функціонал, який не є обов'язковим для роботи з Git, але дуже допомагає в цьому. При роботі з Git дуже зручно, коли можна відразу визначити, чи знаходитесь ви в звичайному каталозі або в репозиторії Git. Крім того, добре було б розуміти статус поточного репозиторію. Для цього потрібно встановити спеціальну [утиліту](#), яка показуватиме статус репозиторію. Для встановлення утиліти треба скопіювати її репозиторій у домашній каталог користувача, під яким ви працюєте:

```
cd ~  
git clone https://github.com/magicmonty/bash-git-prompt.git .bash-git-prompt --depth=1
```

А потім додати до кінця файлу .bashrc такі рядки:

```
GIT_PROMPT_ONLY_IN_REPO=1  
source ~/.bash-git-prompt/gitprompt.sh
```

Для того, щоб зміни застосувалися, перезапустити bash у будь-який спосіб, наприклад:

```
exec bash
```

У моїй конфігурації запрошення командного рядка рознесене на кілька рядків, тому воно буде відрізнятися. Головне, зверніть увагу, що з'являється додаткова інформація при переході в репозиторій.

Тепер, якщо ви знаходитесь у звичайному каталозі, запрошення виглядає так:

```
[~]  
vagrant@jessie-i386:  
$
```

При переході до репозиторію Git:

```
[~]  
vagrant@jessie-i386:  
$ cd tools/first_repo/  
  
[~/tools/first_repo]  
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
```

Робота з Git

Для керування Git використовуються різні команди, зміст яких пояснюється далі.

git status

При роботі з Git важливо розуміти поточний статус репозиторію. Для цього у Git є команда git status

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
13:02 $ git status
On branch master

Initial commit

nothing to commit (create/copy files and use "git add" to track)
```

Git повідомляє, що ми знаходимося в гілці master (ця гілка створюється сама і використовується за замовчуванням), і що йому нема чого додавати в коміт. Крім цього, Git пропонує створити або скопіювати файли і після цього скористатися командою git add, щоб Git почав стежити за ними.

Створення файлу README та додавання до нього рядка "test"

```
$ vi README
$ echo "test" >> README
```

Після цього запрошення виглядає таким чином

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|...2]
```

У запрошенні показано, що є два файли, за якими Git ще не стежить

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|...2]
13:14 $ git status
On branch master

Initial commit

Untracked files:
  (use "git add <file>..." to include in what will be committed)

    .README.un~
    README

nothing added to commit but untracked files present (use "git add" to track)
```

Два файли вийшло через те, що в даному випадку для Vim налаштовані undo-файли. Це спеціальні файли, завдяки яким можна скасувати зміни не тільки в поточній сесії роботи з файлом, а й у минулі. Зауважте, що Git повідомляє, що є файли, за якими він не стежить і підказує, якою командою це зробити.

Файл .gitignore

Undo-файл .README.un~ – службовий файл, який не потрібно додавати до репозиторію. Git має можливість вказати, які файли або каталоги потрібно ігнорувати. Для цього потрібно створити відповідні шаблони у файлі .gitignore у каталозі репозиторію.

Для того, щоб Git ігнорував undo-файли Vim, можна додати, наприклад, такий рядок до файлу .gitignore

```
*.un~
```

Це означає, що Git повинен ігнорувати всі файли, які закінчуються на .un ~.

Після цього, git status показує

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|...2]
13:33 $ git status
On branch master

Initial commit

Untracked files:
  (use "git add <file>..." to include in what will be committed)

    .gitignore
    README

nothing added to commit but untracked files present (use "git add" to track)
```

Зверніть увагу, що тепер у виводі немає файла .README.un~. Як тільки до репозиторій було додано файл .gitignore, файли, які вказані в ньому, стали ігноруватися.

git add

Для того щоб Git почав стежити за файлами, використовується команда git add.

Можна вказати що слід стежити за конкретним файлом

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|...2]
13:33 $ git add README
```

Або за всіма файлами

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|●1...1]
13:36 $ git add .
```

git status:

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|●2]
13:36 $ git status
On branch master

Initial commit

Changes to be committed:
  (use "git rm --cached <file>..." to unstage)

    new file:  .gitignore
    new file:  README
```

Тепер файли знаходяться у секції під назвою "Changes to be committed".

git commit

Після того, як всі потрібні файли були додані в staging, можна змінити зміни. Staging - це сукупність файлів, які будуть додані до наступного коміту. Команда git commit має лише один обов'язковий параметр – опція "-m". Він дає змогу вказати повідомлення для цього коміту.

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|●2]
13:37 $ git commit -m "First commit. Add .gitignore and README files"
[master (root-commit) ef84733] First commit. Add .gitignore and README files
 2 files changed, 3 insertions(+)
  create mode 100644 .gitignore
  create mode 100644 README
```

Після цього git status відображає

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
13:47 $ git status
On branch master
nothing to commit, working directory clean
```

Фраза nothing to commit, working directory clean означає, що немає змін, які потрібно додати до Git або закомітити.

Додаткові можливості

git diff

Команда git diff дозволяє переглянути різницю між різними станами. Наприклад, на даний момент в репозиторії внесені зміни до файлу README і .gitignore.

Команда git status показує, що обидва файли змінені

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|+ 2]
13:53 $ git status
On branch master
Changes not staged for commit:
  (use "git add <file>..." to update what will be committed)
  (use "git checkout -- <file>..." to discard changes in working directory)

    modified:   .gitignore
    modified:   README

no changes added to commit (use "git add" and/or "git commit -a")
```

Команда git diff показує, які зміни було внесено з моменту останнього комміту

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|+ 2]
13:53 $ git diff
diff --git a/.gitignore b/.gitignore
index 8eee101..07aab05 100644
--- a/.gitignore
+++ b/.gitignore
@@ -1,2 +1,2 @@
 *.un~
-
+*.rus
diff --git a/README b/README
index 2e7479e..79a508e 100644
--- a/README
+++ b/README
@@ -1 +1,3 @@
 First try
+
+Additional comment
```

Якщо додати зміни, внесені до файлів, в staging командою git add і ще раз виконати команду git diff, вона нічого не покаже

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master 1|+ 2]
13:54 $ git add .

[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master 1|● 2]
13:57 $ git diff
```

Щоб показати відмінності між staging та останнім коммітом, треба додати параметр `--staged`

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master 1|● 2]
13:57 $ git diff --staged
diff --git a/.gitignore b/.gitignore
index 8eee101..07aab05 100644
--- a/.gitignore
+++ b/.gitignore
@@ -1,2 +1,2 @@
 *.un~
-
+*.pyc
diff --git a/README b/README
index 2e7479e..79a508e 100644
--- a/README
+++ b/README
@@ -1 +1,3 @@
 First try
+
+Additional comment
```

Закомітити зміни

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master 1|● 2]
13:59 $ git commit -m "Update .gitignore and README"
[master 58bb8ce] Update .gitignore and README
 2 files changed, 3 insertions(+), 1 deletion(-)
```

`git log`

Команда `git log` показує, коли було виконано останні зміни

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
14:00 $ git log
commit 58bb8cecbc08a8be76288e96b06d6a875f91a9b1
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 14:00:53 2017 +0000

    Update .gitignore and README

commit ef8473307e0a119496ef154e0bcaff703b1f8a71
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 13:47:30 2017 +0000

    First commit. Add .gitignore and README files
```

За замовчуванням команда показує всі комміти, починаючи з найближчого часу. За допомогою додаткових параметрів можна не тільки переглянути інформацію про коміти, але й те, які зміни були внесені.

Опція `-r` дозволяє відобразити відмінності, внесені кожним коммітом.

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
14:02 $ git log -p
commit 58bb8cecbc08a8be76288e96b06d6a875f91a9b1
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 14:00:53 2017 +0000

    Update .gitignore and README

diff --git a/.gitignore b/.gitignore
index 8eee101..07aab05 100644
--- a/.gitignore
+++ b/.gitignore
@@ -1,2 +1,2 @@
 *.un~
-
+*.pyc
diff --git a/README b/README
index 2e7479e..79a508e 100644
--- a/README
+++ b/README
@@ -1 +1,3 @@
    First try
+
+Additional comment

commit ef8473307e0a119496ef154e0bcff703b1f8a71
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 13:47:30 2017 +0000

    First commit. Add .gitignore and README files

diff --git a/.gitignore b/.gitignore
new file mode 100644
index 0000000..8eee101
--- /dev/null
+++ b/.gitignore
@@ -0,0 +1,2 @@
+*.un~█
+
diff --git a/README b/README
new file mode 100644
```

Коротший варіант можна вивести з опцією `--stat`

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
14:05 $ git log --stat
commit 58bb8cecbc08a8be76288e96b06d6a875f91a9b1
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 14:00:53 2017 +0000

    Update .gitignore and README

.gitignore | 2 +- 
README      | 2 ++
2 files changed, 3 insertions(+), 1 deletion(-)

commit ef8473307e0a119496ef154e0bcaff703b1f8a71
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 13:47:30 2017 +0000

First commit. Add .gitignore and README files

.gitignore | 2 ++
README      | 1 +
2 files changed, 3 insertions(+)
```

Аутентифікація на GitHub

Щоб почати працювати з GitHub, треба на ньому [зареєструватися](#). Для безпечної роботи з GitHub краще використовувати аутентифікацію за ключами SSH.

Генерація нового SSH-ключа (використовуйте e-mail, який прив'язаний до GitHub):

```
$ ssh-keygen -t rsa -b 4096 -C "github_email@gmail.com"
```

На всіх питаннях достатньо натиснути Enter (безпечніше використовувати ключ з passphrase, але можна і без, якщо натиснути Enter при питанні, тоді passphrase не буде запитуватися у вас при операціях з репозиторієм).

SSH-агент використовується для зберігання ключів у пам'яті та зручний тим, що немає необхідності вводити пароль passphrase щоразу при взаємодії з віддаленим хостом (у даному випадку – github.com).

Запуск SSH-агента (пропускаємо на Windows):

```
$ eval "$(ssh-agent -s)"
```

Додати ключ до SSH-агента (пропускаємо на Windows):

```
$ ssh-add ~/.ssh/id_rsa
```

Додавання SSH-ключа на GitHub

Для додавання ключа його потрібно скопіювати.

Наприклад, таким чином можна відобразити ключ для копіювання:

```
$ cat ~/.ssh/id_rsa.pub
```

Після копіювання потрібно перейти на GitHub. Перебуваючи на будь-якій сторінці GitHub, у правому верхньому кутку натисніть на зображення вашого профілю і в списку виберіть «Settings». У списку зліва треба вибрати поле "SSH and GPG keys". Після цього потрібно натиснути New SSH key і в полі Title написати назву ключа (наприклад Home), а в полі Key вставити вміст, який було скопійовано з файлу `~/.ssh/id_rsa.pub`.

Якщо GitHub запросятиме пароль, введіть пароль свого облікового запису на GitHub.

Щоб перевірити, чи все пройшло успішно, спробуйте виконати команду `ssh -T git@github.com`.

```
$ ssh -T git@github.com
Hi username! You've successfully authenticated, but GitHub does not provide shell access.
```

Тепер ви готові працювати з Git та GitHub.

Робота зі своїм репозиторієм завдань

У цьому розділі описується, як створити свій репозиторій із копією файлів завдань.

Створення репозиторію на GitHub

Для створення свого репозиторію на основі шаблону потрібно:

- залогінитися на [GitHub](#)
- відкрити [репозиторій із завданнями](#)
- натиснути «Use this template» та створити новий репозиторій на основі цього шаблону
- у вікні треба ввести назву репозиторію
- після цього готовий новий репозиторій із копією всіх файлів із вихідного репозиторію із завданнями

Клонування репозиторію з GitHub

Для локальної роботи з репозиторієм його необхідно клонувати. Для цього використовується команда `git clone`:

```
$ git clone ssh://git@github.com/natenka/my_pyneng_tasks.git
Cloning into 'my_pyneng_tasks'...
remote: Counting objects: 241, done.
remote: Compressing objects: 100% (191/191), done.
remote: Total 241 (delta 43), reused 239 (delta 41), pack-reused 0
Receiving objects: 100% (241/241), 119.60 KiB | 0 bytes/s, done.
Resolving deltas: 100% (43/43), done.
Checking connectivity... done.
```

Порівняно з наведеною в цьому лістингу командою вам потрібно змінити:

- ім'я користувача natenka на ім'я користувача на GitHub
- ім'я репозиторію my_pyneng_tasks на ім'я свого репозиторію на GitHub

У результаті, в поточному каталозі, в якому було виконано команду `git clone`, з'явиться каталог з ім'ям репозиторію, в моєму випадку - "my_pyneng_tasks". У цьому каталозі тепер міститься вміст репозиторію на GitHub.

Робота з репозиторієм

Попередня команда не просто скопіювала репозиторій, щоб використовувати його локально, але й налаштувала відповідним чином Git:

- створено каталог .git
- завантажено всі дані репозиторію

- завантажено всі зміни, які були в репозиторії
- репозиторій на GitHub налаштований як remote для локального репозиторію

Тепер готовий повноцінний локальний репозиторій Git, у якому ви можете працювати. Зазвичай послідовність роботи буде такою:

- перед початком роботи, синхронізація локального вмісту з GitHub командою git pull
- зміна файлів репозиторію
- додавання змінених файлів до staging командою git add
- фіксація змін через коміт командою git commit
- передача локальних змін у репозиторії на GitHub командою git push

При роботі із завданнями на роботі та вдома, треба звернути особливу увагу на перший та останній крок:

- перший крок – оновлення локального репозиторію
- останній крок – завантаження змін на GitHub

Синхронізація локального репозиторію з віддаленим

Усі команди виконуються всередині каталогу репозиторію (у прикладі вище - my_pyneng_tasks).

Якщо вміст локального репозиторію одинаковий з віддаленим, вивід буде таким:

```
$ git pull  
Already up-to-date.
```

Якщо були зміни, виведення буде приблизно таким:

```
$ git pull  
remote: Counting objects: 5, done.  
remote: Compressing objects: 100% (1/1), done.  
remote: Total 5 (delta 4), reused 5 (delta 4), pack-reused 0  
Unpacking objects: 100% (5/5), done.  
From ssh://github.com/natenka/my_pyneng_tasks  
 89c04b6..fc4c721 master      -> origin/master  
Updating 89c04b6..fc4c721  
Fast-forward  
  exercises/03_data_structures/task_3_3.py | 2 ++  
 1 file changed, 2 insertions(+)
```

Додавання нових файлів або змін до існуючих

Якщо потрібно додати конкретний файл (у даному випадку – README.md), потрібно дати команду git add README.md . Додавання всіх файлів поточного директорії здійснюється командою git add ..

Коміт

Під час виконання комміту обов'язково треба вказати повідомлення. Краще, якщо повідомлення буде зі змістом, а не просто «update» чи подібне. Коміт робиться командою, подібною до `git commit -m "Зроблені завдання 4.1-4.3"`.

Push на GitHub

Для завантаження всіх локальних змін на GitHub використовується команда `git push`:

```
$ git push origin master
Counting objects: 5, done.
Compressing objects: 100% (5/5), done.
Writing objects: 100% (5/5), 426 bytes | 0 bytes/s, done.
Total 5 (delta 4), reused 0 (delta 0)
remote: Resolving deltas: 100% (4/4), completed with 4 local objects.
To ssh://git@github.com/natenka/my_pyneng_tasks.git
  fc4c721..edcf417  master -> master
```

Перед виконанням `git push` можна виконати команду `git log -p origin/master..` - вона покаже, які зміни ви збираєтесь додавати до свого репозиторію на GitHub.

Робота з репозиторієм прикладів

Усі приклади з лекцій [курсу](#) викладено в окремому [репозиторії](#).

Копіювання репозиторію з GitHub

Приклади оновлюються, тому зручніше буде клонувати цей репозиторій на свою машину та періодично оновлювати його.

Для копіювання репозиторію з GitHub виконайте команду git clone:

```
$ git clone https://github.com/natenka/pynenguk-examples
Cloning into 'pynenguk-examples'...
remote: Counting objects: 1263, done.
remote: Compressing objects: 100% (504/504), done.
remote: Total 1263 (delta 735), reused 1263 (delta 735), pack-reused 0
Receiving objects: 100% (1263/1263), 267.10 KiB | 444.00 KiB/s, done.
Resolving deltas: 100% (735/735), done.
Checking connectivity... done.
```

Оновлення локальної копії репозиторію

При необхідності оновити локальний репозиторій, щоб синхронізувати його з версією на GitHub, потрібно виконати git pull, перебуваючи всередині створеного каталогу pynenguk-examples.

Якщо оновлень не було, вивід буде таким:

```
$ git pull
Already up-to-date.
```

Якщо оновлення були, результат буде приблизно таким:

```
$ git pull
remote: Counting objects: 3, done.
remote: Compressing objects: 100% (1/1), done.
remote: Total 3 (delta 2), reused 3 (delta 2), pack-reused 0
Unpacking objects: 100% (3/3), done.
From https://github.com/natenka/pynenguk-examples
 49e9f1b..1eb82ad master      -> origin/master
Updating 49e9f1b..1eb82ad
Fast-forward
 README.md | 2 ++
 1 file changed, 1 insertion(+), 1 deletion(-)
```

Зверніть увагу на інформацію про те, що змінився лише файл README.md.

Перегляд змін

Якщо ви хочете подивитися, які зміни були внесені, можна скористатися командою git log:

```
$ git log -p -1
commit 98e393c27e7aae4b41878d9d979c7587bfeb24b4
Author: Наталія Самойленко](test@gmail.com>
Date:   Fri Aug 18 17:32:07 2017 +0300

    Update task_x_x.py

diff --git a/exercises/task_x_x.py b/exercises/task_x_x.py
index c4307fa..137a221 100644
--- a/exercises/task_x_x.py
+++ b/exercises/task_x_x.py
@@ -13,11 +13,12 @@
 * застосувати ACL до інтерфейсу

    ACL має бути таким
+
 ip access-list extended INET-to-LAN
 permit tcp 10.0.1.0 0.0.0.255 any eq www
 permit tcp 10.0.1.0 0.0.0.255 any eq 22
 permit icmp any any
-
+

```

Перевірте роботу Playbook на маршрутизаторі R1.

В цій команді флаг `-p` вказує, що треба відобразити вихід утиліти Linux diff для внесених змін, а не лише повідомлення комміту. У свою чергу, `-1` вказує, що треба показати лише один найсвіжіший коміт.

У цій команді опція `-p` вказує, що треба відобразити вихід утиліти Linux diff для внесених змін, а не лише повідомлення комміту. У свою чергу, `-1` вказує, що треба показати лише один найсвіжіший коміт.

Перегляд змін, які будуть синхронізовані

Попередній варіант git log спирається на кількість коммітів, але це не завжди зручно. До виконання команди git pull можна переглянути, які зміни були виконані з моменту останньої синхронізації.

Для цього використовується наступна команда:

```
$ git log -p ..origin/master
commit 4c1821030d20b3682b67caf362fd777d098d9126
Author: Наталія Самойленко](test@gmail.com>
Date:   Mon May 29 07:53:45 2017 +0300

    Update README.md

diff --git a/tools/README.md b/tools/README.md
index 2b6f380..4f8d4af 100644
--- a/tools/README.md
+++ b/tools/README.md
@@ -1 +1,4 @@
+
```

У цьому випадку зміни були лише в одному файлі. Ця команда буде дуже корисною для того, щоб подивитися, які зміни були внесені до формулювання завдань та яких саме завдань. Так буде легше орієнтуватися і розуміти, чи це стосується завдань, які ви вже зробили, і якщо стосується, то чи треба їх змінювати.

"..origin/master" у команді `git log -p ..origin/master` означає показати всі комміти, які є в origin/master (в даному випадку, це GitHub), але яких немає в локальній копії репозиторію

Якщо зміни були в тих завданнях, які ви ще не робили, цей вивід підкаже, які файли потрібно скопіювати з репозиторію курсу у ваш особистий репозиторій (а може бути весь розділ, якщо ви ще не робили завдання з цього розділу).

Додаткові матеріали

Документація:

- [Informative git prompt for bash and fish](#)
- [Authenticating to GitHub](#)
- [Connecting to GitHub with SSH](#)

Про Git/GitHub:

- [GitHowTo](#) - інтерактивний howto українською
- [Pro Git book](#). Ця ж [книга](#) українською
- [Лекції "Система контролю версій Git"](#) (Попелюха)
- [CRLF vs. LF: Normalizing Line Endings in Git](#)
- [git/github guide. a minimal tutorial](#) - мінімально необхідні знання для роботи з Git та GitHub

Створення `.gitignore`:

- [.gitignore для Python](#)
- [Як ігнорувати файли](#)
- [Синтаксис .gitignore](#)

Основи Python

3. Початок роботи з Python

3. Початок роботи з Python

У цьому розділі розглядаються:

- синтаксис Python
- робота в інтерактивному режимі
- змінні в Python

Синтаксис Python

У Python відступи є частиною синтаксису:

- вони визначають, який код потрапляє у блок;
- коли блок коду починається та закінчується.

Приклад коду Python:

```
a = 10
b = 5

if a > b:
    print("A більше B")
    print(a - b)
else:
    print("B більше або дорівнює A")
    print(b - a)

print("Кінець")

def open_file(filename):
    print("Читання файлу", filename)
    with open(filename) as f:
        return f.read()
    print("Готово")
```

Цей код показано для демонстрації синтаксису. І незважаючи на те, що ще не розглядалася конструкція if/else, швидше за все, суть коду буде зрозумілою.

Python розуміє, які рядки відносяться до if по відступах. Виконання блоку `if a > b` закінчується, коли зустрічається рядок із тим самим відступом, як і сам рядок `if a > b`. Аналогічно із блоком else. Друга особливість Python: після деяких виразів має йти двокрапка (наприклад, після `if a > b` і після `else`).

Декілька правил і рекомендацій щодо відступів:

- Як відступи можуть використовуватися таби або пробіли
- краще використовувати пробіли, а точніше, налаштувати редактор так, щоб таб дорівнював 4 пробілам тоді при використанні клавіші табуляції будуть ставитися 4 пробіли, замість 1 знака табуляції
- Кількість пробілів має бути однаковою в одному блоці (краще, щоб кількість пробілів була однаковою у всьому коді)
- популярний варіант використовувати 2-4 пробіли, так, наприклад, у цій книзі використовуються 4 пробіли

Ще одна особливість наведеного коду, це порожні рядки. З їхньою допомогою код форматується, щоб його було простіше читати. Інші особливості синтаксису будуть показані в процесі знайомства зі структурами даних у Python.

У Python є спеціальний документ, в якому описано як краще писати код Python [PEP 8 - the Style Guide for Python Code](#).

Коментарі

При написанні коду часто потрібно залишити коментар, наприклад, щоб описати особливості роботи коду.

Коментарі в Python можуть бути однорядковими:

```
# Дуже важливий коментар
a = 10
b = 5 # Дуже потрібний коментар
```

Однорядкові коментарі починаються зі знака решітки. Зверніть увагу, що коментар може бути як у рядку, де знаходитьсь сам код, так і в окремому рядку.

При необхідності написати кілька рядків з коментарями, щоб не ставити перед кожною решіткою, можна зробити багаторядковий коментар:

```
"""
Дуже важливий
та довгий коментар
"""

a = 10
b = 5
```

Для багаторядкового коментаря можна використовувати три подвійні або три одинарні лапки. Коментарі можуть використовуватися як для того, щоб коментувати, що відбувається в коді, так і для того, щоб унеможливити виконання певного рядка або блоку коду (тобто закоментувати їх).

Інтерпретатор Python. IPython

Інтерпретатор дозволяє отримати моментальний відгук на виконані дії. Можна сказати, що інтерпретатор працює як командний рядок мережевих пристрій: кожна команда виконуватиметься відразу після натискання Enter. Однак є виняток - складніші вирази (наприклад цикли або функції) виконуються тільки після дворазового натискання Enter.

У попередньому розділі для перевірки установки Python викликався стандартний інтерпретатор. Крім нього, є й удосконалений інтерпретатор [IPython](#). IPython дозволяє набагато більше, ніж стандартний інтерпретатор, який викликається за командою `python`. Декілька прикладів (можливості IPython набагато ширші):

- автодоповнення команд по Tab або підказка, якщо варіантів команд декілька
- більш структурований та зрозумілий вивід команд
- автоматичні відступи у циклах та інших об'єктах
- можна пересуватися з історії виконання команд, або ж подивитися її «чарівною» командою історії

Встановити IPython можна за допомогою `pip` (установка буде проводитися у віртуальному оточенні, якщо воно налаштоване):

```
pip install ipython
```

Після цього, перейти в IPython можна так:

```
$ ipython
Python 3.11.1 (main, Dec 30 2022, 10:30:23) [GCC 10.2.1 20210110]
Type 'copyright', 'credits' or 'license' for more information
IPython 8.13.2 -- An enhanced Interactive Python. Type '?' for help.
```

In [1]:

Для виходу використається команда `quit`. Далі описується, як використовуватиметься IPython.

Для знайомства з інтерпретатором можна спробувати використати його як калькулятор:

```
In [1]: 1 + 2
Out[1]: 3

In [2]: 22*45
Out[2]: 990

In [3]: 2**3
Out[3]: 8
```

В IPython введення та вивід позначені:

- In - вхідні дані користувача
- Out - результат, який повертає команда (якщо він є)
- числа після In або Out - це порядкові номери виконаних команд у поточній сесії IPython

Приклад виведення рядка функцією print():

```
In [4]: print('Hello!')
Hello!
```

Коли в інтерпретаторі створюється, наприклад, цикл, то всередині циклу запрошення змінюється на крапки. Для виконання циклу та виходу з цього підрежиму необхідно двічі натиснути Enter:

```
In [5]: for i in range(5):
    ...
    print(i)
    ...
0
1
2
3
4
```

help

В IPython є можливість переглянути довільну об'єкт, функції або методу за допомогою help():

```
In [1]: help(str)
Help on class str in module builtins:

class str(object)
|   str(object='') -> str
|   str(bytes_or_buffer[, encoding[, errors]]) -> str
|
|   Create a new string object from the given object. If encoding or
|   errors is specified, then the object must expose a data buffer
|   that will be decoded using the given encoding and error handler.
...
In [2]: help(str.strip)
Help on method_descriptor:

strip(...)
    S.strip([chars]) -> str

    Return a copy of the string S with leading and trailing
    whitespace removed.
    If chars is given and not None, remove characters in chars instead.
```

Другий варіант:

```
In [3]: ?str
Init signature: str(self, /, *args, **kwargs)
Docstring:
str(object='') -> str
str(bytes_or_buffer[, encoding[, errors]]) -> str

Create a new string object from the given object. If encoding or
errors is specified, then the object must expose a data buffer
that will be decoded using the given encoding and error handler.
Otherwise, returns the result of object.__str__() (if defined)
or repr(object).
encoding defaults to sys.getdefaultencoding().
errors defaults to 'strict'.
Type:           type
```

```
In [4]: ?str.strip
Docstring:
S.strip([chars]) -> str

Return a copy of the string S with leading and trailing
whitespace removed.
If chars is given and not None, remove characters in chars instead.
Type:           method_descriptor
```

print

Функція `print` дозволяє вивести інформацію стандартний потік виведення (поточний екран терміналу). Якщо необхідно вивести рядок, то його потрібно обов'язково взяти в лапки (подвійні чи одинарні). Якщо ж потрібно вивести, наприклад, результат обчислення чи просто число, то лапки не потрібні:

```
In [6]: print('Hello!')
Hello!

In [7]: print(5*5)
25
```

Якщо потрібно вивести поспіль кілька значень через пропуск, то потрібно перерахувати їх через кому:

```
In [8]: print(1*5, 2*5, 3*5, 4*5)
5 10 15 20

In [9]: print('one', 'two', 'three')
one two three
```

За замовчуванням наприкінці кожного виразу, переданого в `print`, буде переведено рядок. Якщо необхідно, щоб після виведення кожного виразу не було б перекладу рядка, треба як останній вираз у `print` вказати додатковий аргумент `end`.

dir

Функція `dir` може використовуватися для того, щоб переглянути атрибути та методи об'єкта:

- атрибути - змінні, прив'язані до об'єкта
- методи - функції, прив'язані до об'єкта

Наприклад, для числа вивід буде таким (зверніть увагу на різні методи, які дозволяють робити арифметичні операції):

```
In [10]: dir(5)
Out[10]:
['__abs__',
 '__add__',
 '__and__',
 ...
'bit_length',
'conjugate',
'denominator',
'imag',
'numerator',
'real']
```

Аналогічно для рядка:

```
In [11]: dir('hello')
Out[11]:
['__add__',
 '__class__',
 '__contains__',
 ...
'startswith',
'strip',
'swapcase',
'title',
'translate',
'upper',
'zfill']
```

Якщо виконати `dir` без передачі значення, то вона показує існуючі методи, атрибути та змінні, визначені в поточній сесії інтерпретатора:

```
In [12]: dir()
Out[12]:
['__builtin__',
 '__builtins__',
 '__doc__',
 '__name__',
 '_dh',
 ...
'_oh',
'_sh',
'exit',
'get_ipython',
'i',
'quit']
```

Наприклад, після створення змінної `a` та `test`:

```
In [13]: a = 'hello'
```

```
In [14]: test = "test"
```

```
In [15]: dir()
```

```
Out[15]:
```

```
...
'a',
'exit',
'get_ipython',
'i',
'quit',
'test']
```

Спеціальні команди iipython

У IPython є спеціальні команди, які полегшують роботу з інтерпретатором. Усі вони починаються зі знака відсотка.

%history

Наприклад, команда `%history` дозволяє переглянути історію введених користувачем команд у поточній сесії IPython:

```
In [1]: a = 10
In [2]: b = 5
In [3]: if a > b:
....:     print("A is bigger")
....:
A is bigger
In [4]: %history
a = 10
b = 5
if a > b:
    print("A is bigger")
%history
```

За допомогою `%history` можна скопіювати потрібний блок коду.

%time

Команда `%time` показує скільки секунд виконувався вираз:

```
import subprocess

def ping_ip(ip_address):
    reply = subprocess.run(['ping', '-c', '3', '-n', ip_address],
                          stdout=subprocess.PIPE,
                          stderr=subprocess.PIPE,
                          encoding='utf-8')
    if reply.returncode == 0:
        return True
    else:
        return False

In [7]: %time ping_ip('8.8.8.8')
CPU times: user 0 ns, sys: 4 ms, total: 4 ms
Wall time: 2.03 s
Out[7]: True

In [8]: %time ping_ip('8.8.8')
CPU times: user 0 ns, sys: 8 ms, total: 8 ms
Wall time: 12 s
Out[8]: False

In [9]: items = [1, 3, 5, 7, 9, 1, 2, 3, 55, 77, 33]

In [10]: %time sorted(items)
CPU times: user 0 ns, sys: 0 ns, total: 0 ns
Wall time: 8.11 µs
Out[10]: [1, 1, 2, 3, 3, 5, 7, 9, 33, 55, 77]
```

Докладніше про IPython можна прочитати в [документації](#) IPython.

Коротко інформацію можна переглянути в самому IPython командою %quickref:

IPython -- An enhanced Interactive Python - Quick Reference Card

```
=====
obj?, obj??      : Get help, or more help for object (also works as
                   ?obj, ??obj).
?foo.*abc*       : List names in 'foo' containing 'abc' in them.
%magic           : Information about IPython's 'magic' % functions.
```

Magic functions are prefixed by % or %%, and typically take their arguments without parentheses, quotes or even commas for convenience. Line magics take a single % and cell magics are prefixed with two %%.

Example magic function calls:

```
%alias d ls -F   : 'd' is now an alias for 'ls -F'
alias d ls -F   : Works if 'alias' not a python name
alist = %alias  : Get list of aliases to 'alist'
cd /usr/share   : Obvious. cd -<tab> to choose from visited dirs.
%cd??          : See help AND source for magic %cd
%timeit x=10    : time the 'x=10' statement with high precision.
%%timeit x=2**100
x**100         : time 'x**100' with a setup of 'x=2**100'; setup code is not
                  counted. This is an example of a cell magic.
```

System commands:

```
!cp a.txt b/     : System command escape, calls os.system()
cp a.txt b/     : after %rehashx, most system commands work without !
cp ${f}.txt $bar : Variable expansion in magics and system commands
files = !ls /usr : Capture system command output
files.s, files.l, files.n: "a b c", ['a','b','c'], 'a\nb\nc'
```

History:

```
_i, _ii, _iii   : Previous, next previous, next next previous input
_i4, _ih[2:5]   : Input history line 4, lines 2-4
exec _i81       : Execute input history line #81 again
%rep 81         : Edit input history line #81
--, __, ___     : previous, next previous, next next previous output
_dh             : Directory history
_oh             : Output history
%hist           : Command history of current session.
%hist -g foo    : Search command history of (almost) all sessions for 'foo'.
%hist -g        : Command history of (almost) all sessions.
%hist 1/2-8     : Command history containing lines 2-8 of session 1.
%hist 1/ ~2/     : Command history of session 1 and 2 sessions before current.
```

Змінні

Змінні в Python не вимагають оголошення типу змінної (оскільки Python – мова з динамічною типізацією) і є посиланнями на область пам'яті. Правила іменування змінних:

- ім'я змінної може складатися лише з літер, цифр та знака підкреслення
- ім'я не може починатися із цифри
- ім'я не може містити спеціальних символів @, \$, %

Приклад створення змінних у Python:

```
In [1]: a = 3
In [2]: b = 'Hello'
In [3]: c, d = 9, 'Test'
In [4]: print(a,b,c,d)
3 Hello 9 Test
```

Зверніть увагу, що в Python не потрібно вказувати, що а це число, а б це рядок.

Імена змінних

Імена змінних не повинні перетинатися з назвами операторів та модулів або інших зарезервованих слів. У Python є рекомендації щодо іменування функцій, класів та змінних:

- імена змінних зазвичай пишуться або повністю великими або маленькими літерами (наприклад DB_NAME, db_name)
- імена функцій задаються маленькими літерами, з підкреслення між словами (наприклад, get_names)
- імена класів задаються словами з великими літерами без пробілів, це звані CamelCase (наприклад, CiscoSwitch)

В Python змінні це посилання

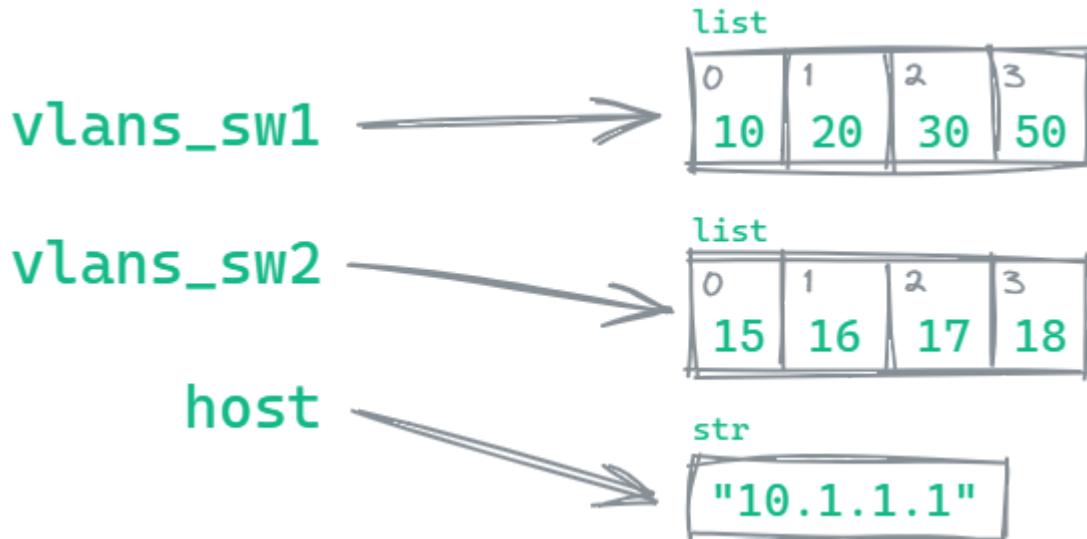
В Python змінні це посилання на об'єкти:

- об'єкт не зберігається у змінній
- змінна це посилання на реальний об'єкт у пам'яті

Приклад коду

```
vlans_sw1 = [10, 20, 30, 50]
vlans_sw2 = [15, 16, 17, 18]
host = "10.1.1.1"
```

Ліворуч створені змінні, праворуч - відповідні об'єкти у пам'яті:

Змінну можна сприймати як ярлик чи тег реальних даних. Наприклад, ми можемо створити дві змінні, які посилатимуться на той самий список (тобто два теги):

```
vlans_sw1 = vlans_sw2 = [10, 20, 30, 50]
```

як це виглядає схематично:

Тепер один і той самий об'єкт доступний за двома іменами.

Приклад

На роботі до вас звертаються, наприклад, Олександр, а дома - Сашко, це два імені, але однієї людини.

Список це змінюваний тип даних, тому в цьому випадку дуже важливо те, що дві змінні посилаються на той самий об'єкт. Зміна об'єкту через будь-яку зі змінних, змінює той самий об'єкт. Наприклад, якщо змінити список через змінну **vlans_sw1**:

```
vlans_sw1.append(100)
```

І після цього дати команду `print` для обох змінних, `vlan 100` з'явиться в обох випадках:

```
In [1]: vlans_sw1 = vlans_sw2 = [10, 20, 30, 50]
```

```
In [2]: vlans_sw1.append(100)
```

```
In [3]: print(vlans_sw1)
[10, 20, 30, 50, 100]
```

```
In [4]: print(vlans_sw2)
[10, 20, 30, 50, 100]
```

Функція `id` дозволяє подивитися адресу об'єкту в пам'яті. Для змінних `vlans_sw1`, `vlans_sw2` зараз ця адреса буде одна:

```
In [5]: id(vlans_sw1)
Out[5]: 139810203190848
```

```
In [6]: id(vlans_sw2)
Out[6]: 139810203190848
```

Якщо знов створити два різні списки з двома різними змінними, `id` будуть різні:

```
In [8]: vlans_sw1 = [10, 20, 30, 50]
```

```
In [9]: vlans_sw2 = [15, 16, 17, 18]
```

```
In [10]: id(vlans_sw1)
Out[10]: 139810203155072
```

```
In [11]: id(vlans_sw2)
Out[11]: 139810181687744
```

Ще один важливий момент: коли змінна вказується у виразі праворуч від знаку рівності, вона завжди замінюється значенням (об'єктом) на яке вона посилається.

```
In [12]: sw1 = "10.1.1.1"
```

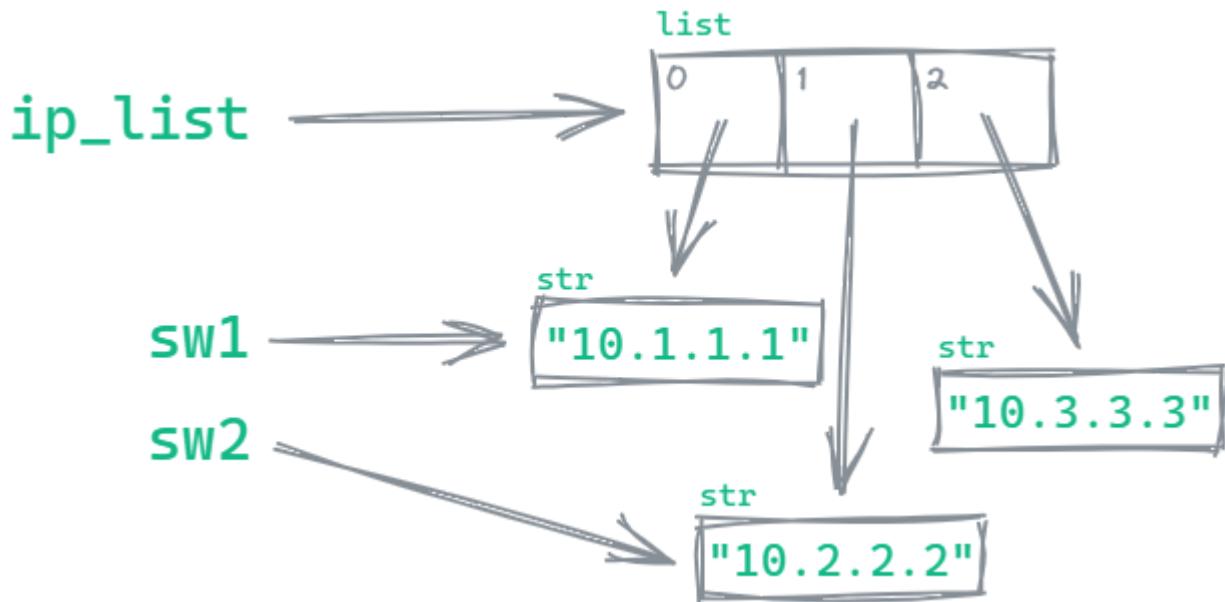
```
In [13]: sw2 = "10.2.2.2"
```

```
In [14]: ip_list = [sw1, sw2, "10.3.3.3"]
```

```
In [15]: ip_list
Out[15]: ['10.1.1.1', '10.2.2.2', '10.3.3.3']
```

В списку `ip_list` знаходяться рядки '10.1.1.1' та '10.2.2.2', а не змінні `sw1`, `sw2`.

Схематичне зображення посилань:

Елементи списку це посилання на інші об'єкти.

Ід об'єкту на який посилається змінна `sw1`, та ід першого елементу списку `ip_list` - однакові:

```
In [16]: id(sw1)
Out[16]: 139810202863408
```

```
In [17]: id(ip_list[0])
Out[17]: 139810202863408
```

Всі ці моменти зі змінними мають найбільше значення при використанні змінюваних типів даних. Важливо розуміти, що зазначення змінної в якомусь виразі Python, підставляє замість змінної об'єкт, на який посилається змінна і саме той самий об'єкт, а не його копію.

Наприклад, вираз `vlans_sw2 = vlans_sw1` означає, що змінна `vlans_sw2` буде посиланням на той самий список, що і змінна `vlans_sw1`:

```
In [19]: vlans_sw1 = [10, 20, 30, 50]
```

```
In [20]: vlans_sw2 = vlans_sw1
```


4. Типи даних у Python

4. Типи даних у Python

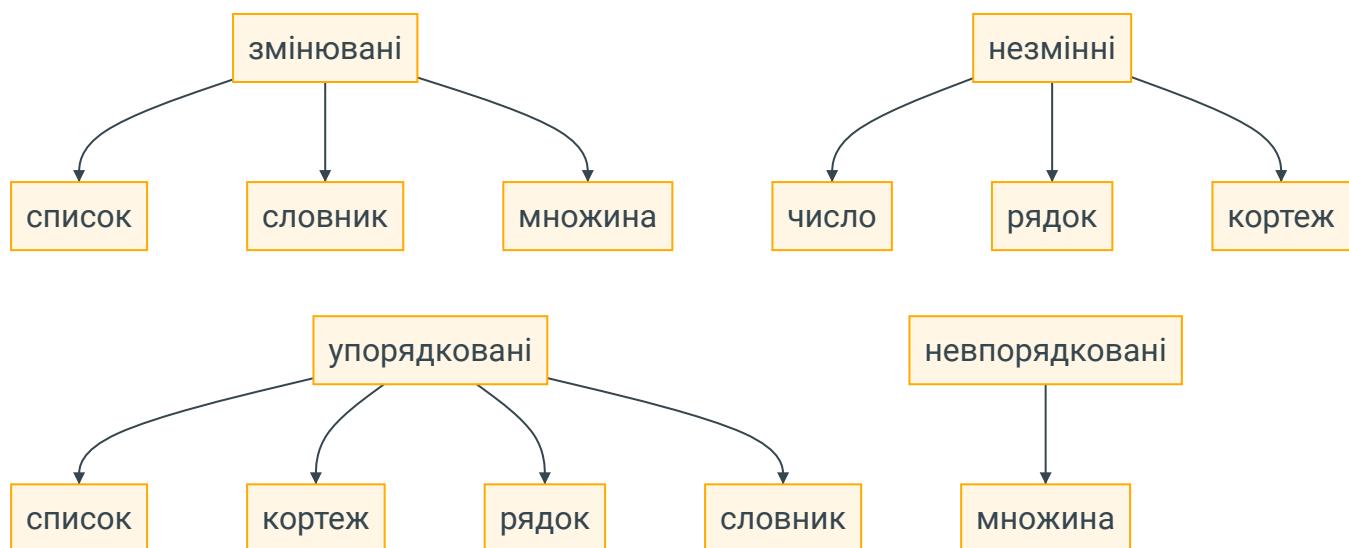
 Цей розділ в форматі відео

У Python є кілька базових типів даних:

- Numbers (числа)
- Strings (рядки)
- Lists (списки)
- Dictionaries (словники)
- Tuples (кортежі)
- Sets (множини)
- Boolean (логічний тип даних)

Ці типи даних можна класифікувати за кількома ознаками:

- змінювані (списки, словники та множини)
- незмінні (числа, рядки та кортежі)
- упорядковані (списки, кортежі, рядки та словники)
- невпорядковані (множини)

Числа

У Python є два основних типи чисел:

- `integer` - цілі числа
- `float` - числа з плаваючою точкою

З числами можна виконувати різні математичні операції:

```
In [1]: 1 + 2
Out[1]: 3
```

```
In [2]: 1.0 + 2
Out[2]: 3.0
```

```
In [3]: 10 - 4
Out[3]: 6
```

```
In [4]: 2**3
Out[4]: 8
```

Оператори порівняння

```
In [12]: 10 > 3.0
Out[12]: True
```

```
In [13]: 10 < 3
Out[13]: False
```

```
In [14]: 10 == 3
Out[14]: False
```

```
In [15]: 10 == 10
Out[15]: True
```

```
In [16]: 10 <= 10
Out[16]: True
```

```
In [17]: 10.0 == 10
Out[17]: True
```

Функція `int` дозволяє виконувати конвертацію даних у тип `integer`. У другому аргументі можна вказувати систему числення:

```
In [18]: a = '11'
```

```
In [19]: int(a)
Out[19]: 11
```

Якщо вказати, що рядок треба сприймати як двійкове число, результат буде таким:

```
In [20]: int("11", 2)
Out[20]: 3
```

Конвертація в int типу float:

```
In [21]: int(3.333)
Out[21]: 3
```

```
In [22]: int(3.9)
Out[22]: 3
```

Функція bin дозволяє отримати двійкове значення числа (зверніть увагу, що результат – рядок):

```
In [23]: bin(8)
Out[23]: '0b1000'
```

```
In [24]: bin(255)
Out[24]: '0b11111111'
```

Функція hex дозволяє отримати шістнадцяткове значення:

```
In [25]: hex(10)
Out[25]: '0xa'
```

Можна робити кілька перетворень "одночасно":

```
In [26]: int('ff', 16)
Out[26]: 255
```

```
In [27]: bin(int('ff', 16))
Out[27]: '0b11111111'
```

Рядки (Strings)

Рядки (Strings)

Рядок у Python це:

- послідовність символів у лапках
- незмінний упорядкований тип даних

У Python рядки можна створювати за допомогою одинарних, подвійних та потрійних лапок (одинарних або подвійних):

```
'Hello'
"Hello"

tunnel = """
interface Tunnel0
    ip address 10.10.10.1 255.255.255.0
    ip mtu 1416
"""
```

Запис рядків у потрійних лапках використовується для зручності і в результаті рядок виходить таким:

```
In [12]: tunnel
Out[12]: '\ninterface Tunnel0\n ip address 10.10.10.1 255.255.255.0\n ip mtu 1416\n'

In [13]: print(tunnel)

interface Tunnel0
    ip address 10.10.10.1 255.255.255.0
    ip mtu 1416
```

Операції з рядками

Рядки можна підсумовувати. Тоді вони об'єднуються в один рядок:

```
In [14]: intf = 'interface'
In [15]: tun = 'Tunnel0'
In [16]: intf + tun
Out[16]: 'interfaceTunnel0'

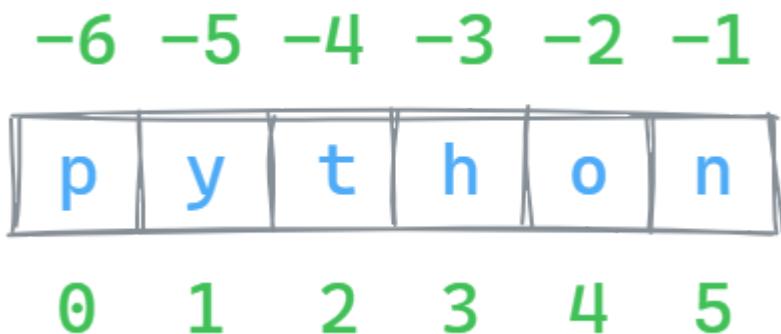
In [17]: intf + ' ' + tun
Out[17]: 'interface Tunnel0'
```

Рядок можна множити на число. У цьому випадку рядок повторюється вказану кількість разів:

```
In [18]: intf * 5
Out[18]: 'interfaceinterfaceinterfaceinterfaceinterface'

In [19]: '#' * 40
Out[19]: #####
```

Індекси

Те, що рядки є впорядкованим типом даних, дозволяє звертатися до символів у рядку за номером (індексом), починаючи з нуля:

```
In [20]: string1 = 'interface FastEthernet1/0'
```

```
In [21]: string1[0]
```

```
Out[21]: 'i'
```

Нумерація всіх символів у рядку йде з нуля. Якщо потрібно звернутися до якогось за рахунком символу, починаючи з кінця, можна вказувати негативні значення (на цей раз з одиниці).

```
In [22]: string1[1]
```

```
Out[22]: 'n'
```

```
In [23]: string1[-1]
```

```
Out[23]: '0'
```

Зрізи

Крім звернення до конкретного символу можна робити зрізи рядків, вказавши діапазон номерів (зріз виконується до другого значення, не включаючи його):

```
In [24]: string1[0:9]
```

```
Out[24]: 'interface'
```

```
In [25]: string1[10:22]
```

```
Out[25]: 'FastEthernet'
```

Якщо не вказується друге число, зріз буде до кінця рядка:

```
In [26]: string1[10:]
```

```
Out[26]: 'FastEthernet1/0'
```

Зрізати три останні символи рядка:

```
In [27]: string1[-3:]  
Out[27]: '1/0'
```

Також у зрізі можна вказувати крок. Так можна отримати непарні числа:

```
In [28]: a = '0123456789'  
  
In [29]: a[1::2]  
Out[29]: '13579'
```

А таким чином можна отримати всі парні числа

```
In [31]: a[::-2]  
Out[31]: '02468'
```

Зрізи також можна використовувати для отримання рядка у зворотному порядку:

```
In [28]: a = '0123456789'  
  
In [29]: a[::-1]  
Out[29]: '9876543210'  
  
In [30]: a[:::-1]  
Out[30]: '9876543210'
```

Записи `a[::-1]` і `a[:::-1]` дають одинаковий результат, але подвійна двокрапка дозволяє вказувати, що треба брати не кожен елемент, а, наприклад, кожен другий.

Функція `len`

Функція `len` дозволяє отримати кількість символів у рядку:

```
In [1]: line = 'interface Gi0/1'  
  
In [2]: len(line)  
Out[2]: 15
```

Корисні методи для роботи з рядками

При автоматизації дуже часто треба буде працювати з рядками, так як конфігураційний файл, виведення команд і команди, що відправляються - це рядки. Знання різних методів (дій), які можна застосовувати до рядків, допомагає ефективно працювати з ними.

Рядки незмінний тип даних, тому всі методи, які перетворюють рядок повертають новий рядок, а вихідний рядок залишається незмінним.

Методи upper, lower, swapcase, capitalize

Методи `upper`, `lower`, `swapcase`, `capitalize` виконують перетворення регистра рядка:

```
In [25]: string1 = 'FastEthernet'
```

```
In [26]: string1.upper()  
Out[26]: 'FASTETHERNET'
```

```
In [27]: string1.lower()  
Out[27]: 'fastethernet'
```

```
In [28]: string1.swapcase()  
Out[28]: 'fASTeTHERNET'
```

```
In [29]: string2 = 'tunneL 0'
```

```
In [30]: string2.capitalize()  
Out[30]: 'Tunnel 0'
```

Методи не перетворюють вихідний рядок, а повертають новий із виконаним перетворенням. Це означає, що треба не забути записати його в якусь змінну (можна в ту саму).

```
In [31]: string1 = string1.upper()
```

```
In [32]: print(string1)  
FASTETHERNET
```

Метод join

Метод join в довіднику

Метод `join` збирає список рядків в один рядок із роздільником, який вказаний перед `join`:

```
In [16]: vlans = ['10', '20', '30']
```

```
In [17]: ',' .join(vlans)  
Out[17]: '10,20,30'
```

Метод count

Метод `count` використовується для підрахунку того, скільки разів символ або підрядок зустрічаються у рядку:

```
In [33]: string1 = 'Hello, hello, hello, hello'
In [34]: string1.count('hello')
Out[34]: 3
In [35]: string1.count('ello')
Out[35]: 4
In [36]: string1.count('l')
Out[36]: 8
```

Метод find

Методу `find` можна передати підрядок або символ, і він покаже, на якій позиції знаходиться перший символ підрядка (перший збіг):

```
In [37]: string1 = 'interface FastEthernet0/1'
In [38]: string1.find('Fast')
Out[38]: 10
In [39]: string1[string1.find('Fast')::]
Out[39]: 'FastEthernet0/1'
```

Якщо збіг не виявлено, метод `find` повертає `-1`.

Методи startswith, endswith

Перевірка на те, чи починається чи закінчується рядок на певні символи (методи `startswith`, `endswith`):

```
In [40]: string1 = 'FastEthernet0/1'
In [41]: string1.startswith('Fast')
Out[41]: True
In [42]: string1.startswith('fast')
Out[42]: False
In [43]: string1.endswith('0/1')
Out[43]: True
In [44]: string1.endswith('0/2')
Out[44]: False
```

Методам `startswith` і `endswith` можна передавати кілька значень (обов'язково як кортеж):

```
In [1]: "test".startswith(("r", "t"))
Out[1]: True

In [2]: "test".startswith(("r", "a"))
Out[2]: False

In [3]: "rtest".startswith(("r", "a"))
Out[3]: True

In [4]: "rtest".endswith(("r", "a"))
Out[4]: False

In [5]: "rtest".endswith(("r", "t"))
Out[5]: True
```

Метод replace

Заміна послідовності символів у рядку на іншу послідовність (метод `replace`):

```
In [5]: string1 = 'FastEthernet0/1'

In [6]: string1.replace('Fast', 'Gigabit')
Out[6]: 'GigabitEthernet0/1'

In [7]: line = "aabb.cc10.a1a0"

In [8]: line.replace("a", "A")
Out[8]: 'AAAb.cc10.A1A0'
```

Метод strip

У рядку часто будуть спеціальні символи: символ нового рядка, пробіли, таби. Метод `strip` дозволяє видалити ці символи на початку та в кінці рядка.

```
In [47]: string1 = '\n\tinterface FastEthernet0/1\n'
In [48]: print(string1)

interface FastEthernet0/1

In [49]: string1
Out[49]: '\n\tinterface FastEthernet0/1\n'

In [50]: string1.strip()
Out[50]: 'interface FastEthernet0/1'
```

За замовчуванням метод `strip` забирає пробілові символи. Цей набір символів містить: `\t\n\r\f\v`.

Методу `strip` можна передати як аргумент будь-які символи. Тоді на початку та в кінці рядка будуть видалені всі символи, які були вказані у рядку:

```
In [51]: ad_metric = '[110/1045]'
```

```
In [52]: ad_metric.strip('[]')
Out[52]: '110/1045'
```

Метод `strip` прибирає вказані символи на початку і в кінці рядка. Якщо необхідно прибрати символи лише ліворуч або праворуч, можна використовувати, відповідно, методи `lstrip` і `rstrip`.

Метод `split`

Метод `split` в довіднику

Метод `split` розбиває рядок на частини, використовуючи як роздільник якийсь символ (або символи) та повертає список рядків:

```
In [53]: string1 = 'switchport trunk allowed vlan 10,20,30,100'
```

```
In [54]: commands = string1.split()
```

```
In [55]: print(commands)
['switchport', 'trunk', 'allowed', 'vlan', '10,20,30,100']
```

У прикладі вище `string1.split` розбиває рядок за пробілом і повертає список рядків. Список записаний у змінну `commands`.

За замовчуванням як роздільник використовуються пробільні символи (пробіли, таби, символ нового рядка), але в дужках можна вказати будь-який роздільник:

```
In [56]: vlans = commands[-1].split(',')
```

```
In [57]: print(vlans)
['10', '20', '30', '100']
```

У списку `commands` останній елемент - це рядок з вланами, тому використовується індекс `-1`. Потім рядок розбивається на частини за допомогою `split` `commands[-1].split(',')`. Оскільки, як роздільник зазначена кома, отримано такий список `['10', '20', '30', '100']`.

Приклад поділу адреси на октети:

```
In [10]: ip = "192.168.100.1"
```

```
In [11]: ip.split(".")
Out[11]: ['192', '168', '100', '1']
```

Корисна особливість методу `split` з роздільником за замовчуванням - рядок не лише поділяється до списку рядків за пробіловими символами, але пробілові символи також видаляються на початку та наприкінці рядка:

```
In [58]: string1 = ' switchport trunk allowed vlan 10,20,30,100-200\n\n'
```

```
In [59]: string1.split()  
Out[59]: ['switchport', 'trunk', 'allowed', 'vlan', '10,20,30,100-200']
```

У методу `split` є ще одна хороша особливість: за замовчуванням метод розбиває рядок не за одним пробіловим символом, а за будь-якою кількістю. Це буде, наприклад, дуже корисним при обробці команд `show`:

```
In [60]: sh_ip_int_br = "FastEthernet0/0      15.0.15.1    YES manual up      up"
```

```
In [61]: sh_ip_int_br.split()
Out[61]: ['FastEthernet0/0', '15.0.15.1', 'YES', 'manual', 'up', 'up']
```

А ось так виглядає поділ того ж рядка, коли один пробіл використовується як роздільник:

Об'єднання літералів рядків

У Python є дуже зручна функціональність - об'єднання [літералів](#) рядків. Вона дозволяє розбивати рядки на частини при написанні коду і навіть переносити ці частини на різні рядки коду. Це потрібно як для розділення довгого тексту на частини через рекомендації щодо максимальної довжини рядка в Python, так і для зручності сприйняття.

Приклад об'єднання літералів рядків:

```
In [1]: s = 'Test' 'String'

In [2]: s
Out[2]: 'TestString'
```

Можна переносити складові рядки на різні рядки, але тільки якщо вони в дужках:

```
In [5]: s = ('Test'
...: 'String')

In [6]: s
Out[6]: 'TestString'
```

Цим дуже зручно користуватися в регулярних виразах:

```
regex = ('(\S+) +(\S+) +
         '\w+ +\w+ +
         '(up|down|administratively down) +
         '(\w+)')
```

Регулярний вираз можна розбивати на частини, так його простіше зрозуміти. Плюс можна додавати пояснювальні коментарі у рядках.

```
regex = ('(\S+) +(\S+) +' # interface and IP
         '\w+ +\w+ +
         '(up|down|administratively down) +' # Status
         '(\w+)') # Protocol
```

Також цим прийомом зручно користуватися, коли треба написати довге повідомлення:

```
message = (
    'При виконанні команди "{}" виникла така помилка "{}".\n'
    'Виключити цю команду зі списку? [y/n]'

)

In [8]: message
Out[8]: 'При виконанні команди "{}" виникла така помилка "{}".\nВиключити цю команду зі списку?
[y/n]'
```

Список (List)

Список (List)

Список у Python це:

- послідовність елементів у квадратних дужках, розділених комою
- змінюваний упорядкований тип даних

Приклади списків:

```
vlans = [10, 20, 30, 77]
commands = ["interface Gi0/1", "ip address 10.1.1.1 255.255.255.0"]
list3 = [1, 20, 4.0, 'word']
```

Створення списку за допомогою [літералу](#):

```
In [1]: vlans = [10, 20, 30, 50]
```

Створення списку за допомогою `list`:

```
In [2]: list1 = list('router')

In [3]: print(list1)
['r', 'o', 'u', 't', 'e', 'r']
```

Індекси, зрізи

Так як список - це впорядкований тип даних, то, як і в рядках, у списках можна звертатися до елемента за номером, робити зрізи:

```
In [4]: list3 = [1, 20, 4.0, 'word']

In [5]: list3[1]
Out[5]: 20

In [6]: list3[1::]
Out[6]: [20, 4.0, 'word']

In [7]: list3[-1]
Out[7]: 'word'

In [8]: list3[::-1]
Out[8]: ['word', 4.0, 20, 1]
```

Оскільки список є змінним типом даних, елементи списку можна змінювати:

```
In [13]: list3
Out[13]: [1, 20, 4.0, 'word']

In [14]: list3[0] = 'test'

In [15]: list3
Out[15]: ['test', 20, 4.0, 'word']
```

Можна також створювати список списків. І, як і у звичайному списку, можна звертатися до елементів у вкладених списках:

```
interfaces = [['FastEthernet0/0', '15.0.15.1', 'YES', 'manual', 'up', 'up'],
              ['FastEthernet0/1', '10.0.1.1', 'YES', 'manual', 'up', 'up'],
              ['FastEthernet0/2', '10.0.2.1', 'YES', 'manual', 'up', 'down']]

In [17]: interfaces[0][0]
Out[17]: 'FastEthernet0/0'

In [18]: interfaces[2][0]
Out[18]: 'FastEthernet0/2'

In [19]: interfaces[2][1]
Out[19]: '10.0.2.1'
```

len, sorted

Функція `len` повертає кількість елементів у списку:

```
In [1]: items = [1, 2, 3]

In [2]: len(items)
Out[2]: 3
```

Функція `sorted` сортує елементи списку за зростанням і повертає новий список із відсортованими елементами:

```
In [1]: names = ['John', 'Michael', 'Antony']

In [2]: sorted(names)
Out[2]: ['Antony', 'John', 'Michael']
```

Корисні методи для роботи зі списками

Список є змінним типом даних, тому важливо звернути увагу на те, що більшість методів списку змінюють список на місці, не повертаючи нічого.

append

Метод `append` додає до кінця списку зазначений елемент:

```
In [18]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [19]: vlans.append('300')
In [20]: vlans
Out[20]: ['10', '20', '30', '100', '300']
```

Метод `append` змінює список на місці та нічого не повертає. Якщо у скрипті треба додати елемент до списку, а потім вивести список `print`, треба робити це на різних рядках коду.

```
vlans = ['10', '20', '30', '100']
vlans.append('300')
print(vlans)
```

Якщо зробити `print(vlans.append('300'))`, результатом буде вивід `None`.

extend

Якщо потрібно об'єднати два списки, можна використовувати два способи: метод `extend` і операцію складання.

У цих способів є важлива відмінність - `extend` змінює список, до якого застосовано метод, а додавання повертає новий список, що складається з двох.

Метод `extend`:

```
In [21]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [22]: vlans2 = ['300', '400', '500']
In [23]: vlans.extend(vlans2)
In [24]: vlans
Out[24]: ['10', '20', '30', '100', '300', '400', '500']
```

Додавання списків:

```
In [27]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
```

```
In [28]: vlans2 = ['300', '400', '500']
```

```
In [29]: vlans + vlans2
```

```
Out[29]: ['10', '20', '30', '100', '300', '400', '500']
```

Зверніть увагу, що під час підсумовування списків в iPython з'явився рядок Out. Це означає, що результат підсумовування можна присвоїти у змінну:

```
In [30]: result = vlans + vlans2
```

```
In [31]: result
```

```
Out[31]: ['10', '20', '30', '100', '300', '400', '500']
```

pop

Метод `pop` видаляє елемент, який відповідає вказаному індексу і повертає цей елемент:

```
In [28]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
```

```
In [29]: vlans.pop(-1)
```

```
Out[29]: '100'
```

```
In [30]: vlans
```

```
Out[30]: ['10', '20', '30']
```

Без зазначення індексу видаляється останній елемент списку.

remove

Метод `remove` видаляє вказаний елемент. `Remove` не повертає видалений елемент:

```
In [31]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
```

```
In [32]: vlans.remove('20')
```

```
In [33]: vlans
```

```
Out[33]: ['10', '30', '100']
```

Якщо вказати неіснуючий елемент, виникне помилка:

```
In [34]: vlans.remove(500)
```

```
-----
ValueError      Traceback (most recent call last)
<ipython-input-32-f4ee38810cb7> in <module>()
----> 1 vlans.remove(500)
```

```
ValueError: list.remove(x): x not in list
```

index

Метод `index` повертає індекс, під яким знаходиться вказаний елемент

```
In [35]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
```

```
In [36]: vlans.index('30')
```

```
Out[36]: 2
```

insert

Метод `insert` дозволяє вставити елемент на певне місце у списку:

```
In [37]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
```

```
In [38]: vlans.insert(1, '15')
```

```
In [39]: vlans
```

```
Out[39]: ['10', '15', '20', '30', '100']
```

sort

Метод `sort` сортує список на місці:

```
In [40]: vlans = [1, 50, 10, 15]
```

```
In [41]: vlans.sort()
```

```
In [42]: vlans
```

```
Out[42]: [1, 10, 15, 50]
```

Словник (Dictionary)

Словник (Dictionary)

Словники - це змінений упорядкований тип даних:

- дані у словнику - це пари ключ: значення
- доступ до значень здійснюється за ключом
- дані у словнику впорядковані за порядком додавання елементів
- словники можна змінювати, тобто елементи словника можна змінювати, додавати, видаляти
- ключ має бути об'єктом незмінного типу: число, рядок, кортеж
- значення може бути даними будь-якого типу

В інших мовах програмування тип даних подібний до словника може називатися асоціативний масив, хеш або хеш-таблиця.

Приклад словника:

```
london = {'name': 'London1', 'location': 'London Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

Можна записувати і так:

```
london = {
    'id': 1,
    'name': 'London',
    'it_vlan': 320,
    'user_vlan': 1010,
    'mngmt_vlan': 99,
    'to_name': None,
    'to_id': None,
    'port': 'G1/0/11'
}
```

Для того, щоб отримати значення зі словника, треба звернутися по ключу:

```
In [1]: london = {'name': 'London1', 'location': 'London Str'}
In [2]: london['name']
Out[2]: 'London1'

In [3]: london['location']
Out[3]: 'London Str'
```

Додати нову пару ключ-значення:

```
In [4]: london['vendor'] = 'Cisco'
In [5]: print(london)
{'vendor': 'Cisco', 'name': 'London1', 'location': 'London Str'}
```

У словнику як значення можна використовувати словник:

```

london_co = {
    'r1': {
        'hostname': 'london_r1',
        'location': '21 New Globe Walk',
        'vendor': 'Cisco',
        'model': '4451',
        'ios': '15.4',
        'ip': '10.255.0.1'
    },
    'r2': {
        'hostname': 'london_r2',
        'location': '21 New Globe Walk',
        'vendor': 'Cisco',
        'model': '4451',
        'ios': '15.4',
        'ip': '10.255.0.2'
    },
    'sw1': {
        'hostname': 'london_sw1',
        'location': '21 New Globe Walk',
        'vendor': 'Cisco',
        'model': '3850',
        'ios': '3.6.XE',
        'ip': '10.255.0.101'
    }
}

```

Отримати значення із вкладеного словника можна так:

```

In [7]: london_co['r1']['ios']
Out[7]: '15.4'

In [8]: london_co['r1']['model']
Out[8]: '4451'

In [9]: london_co['sw1']['ip']
Out[9]: '10.255.0.101'

```

Функция sorted сортирует ключи словаря по возрастанию и возвращает новый список с отсортированными ключами:

```

In [1]: london = {'name': 'London1', 'location': 'London Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [2]: sorted(london)
Out[2]: ['location', 'name', 'vendor']

```

Корисні методи для роботи зі словниками

clear

Метод `clear` дозволяє очистити словник - видалити всі елементи:

```
In [1]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str'}
```

```
In [2]: london.clear()
```

```
In [3]: london
Out[3]: {}
```

copy

Метод `copy` створює копію словника:

```
In [10]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [11]: london2 = london.copy()
```

```
In [12]: id(london)
Out[12]: 25524512
```

```
In [13]: id(london2)
Out[13]: 25563296
```

```
In [14]: london['vendor'] = 'Juniper'
```

```
In [15]: london2['vendor']
Out[15]: 'Cisco'
```

get

Якщо при зверненні до словника вказується ключ, якого немає у словнику, виникає помилка:

```
In [16]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [17]: london['ios']
```

```
-----
```

```
KeyError Traceback (most recent call last)
<ipython-input-17-b4fae8480b21> in <module>()
      1 london['ios']
```

```
KeyError: 'ios'
```

Метод `get` замість помилки повертає `None`.

```
In [18]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [19]: print(london.get('ios'))
None
```

Метод `get` також дозволяє вказувати інше значення замість `None`:

```
In [20]: print(london.get('ios', 'Ooops'))
Ooops
```

keys, values, items

Методи `keys`, `values`, `items`:

```
In [24]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [25]: london.keys()
Out[25]: dict_keys(['name', 'location', 'vendor'])
```

```
In [26]: london.values()
Out[26]: dict_values(['London1', 'Globe Str', 'Cisco'])
```

```
In [27]: london.items()
Out[27]: dict_items([('name', 'London1'), ('location', 'Globe Str'), ('vendor', 'Cisco')])
```

Всі три методи повертають спеціальні об'єкти `view`, які відображають ключі, значення та пари ключ-значення словника відповідно.

Дуже важлива особливість `view` полягає в тому, що вони змінюються разом із зміною словника. І фактично вони лише дають спосіб подивитися на відповідні об'єкти, але не створюють їхньої копії.

На прикладі методу `keys`:

```
In [28]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [29]: keys = london.keys()
```

```
In [30]: print(keys)
dict_keys(['name', 'location', 'vendor'])
```

Зараз змінна `keys` відповідає `view`, в якому три ключі: `name`, `location` і `vendor`. Якщо додати до словника ще одну пару ключ-значення, об'єкт `keys` також зміниться:

```
In [31]: london['ip'] = '10.1.1.1'
```

```
In [32]: keys
Out[32]: dict_keys(['name', 'location', 'vendor', 'ip'])
```

Якщо потрібно отримати звичайний список ключів, який не змінюватиметься зі змінами словника, достатньо конвертувати `view` в список:

```
In [33]: list_keys = list(london.keys())
```

```
In [34]: list_keys
```

```
Out[34]: ['name', 'location', 'vendor', 'ip']
```

del

Видалити ключ і значення:

```
In [35]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [36]: del london['name']
```

```
In [37]: london
```

```
Out[37]: {'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

update

Метод `update` дозволяє додавати до словника вміст іншого словника:

```
In [38]: r1 = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str'}
```

```
In [39]: r1.update({'vendor': 'Cisco', 'ios':'15.2'})
```

```
In [40]: r1
```

```
Out[40]: {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco', 'ios': '15.2'}
```

Аналогічним чином можна оновити значення:

```
In [41]: r1.update({'name': 'london-r1', 'ios': '15.4'})
```

```
In [42]: r1
```

```
Out[42]:
```

```
{'name': 'london-r1',
 'location': 'Globe Str',
 'vendor': 'Cisco',
 'ios': '15.4'}
```

setdefault

Метод `setdefault` шукає ключ, а якщо його немає, замість помилки створює ключ зі значенням `None`.

```
In [21]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

```
In [22]: ios = london.setdefault('ios')
```

```
In [23]: print(ios)
```

```
None
```

```
In [24]: london
```

```
Out[24]: {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco', 'ios': None}
```

Якщо ключ є, `setdefault` повертає відповідне значення:

```
In [25]: london.setdefault('name')
```

```
Out[25]: 'London1'
```

Другий аргумент дозволяє вказати, яке значення має відповідати ключу:

```
In [26]: model = london.setdefault('model', 'Cisco3580')
```

```
In [27]: print(model)
```

```
Cisco3580
```

```
In [28]: london
```

```
Out[28]:
```

```
{'name': 'London1',  
 'location': 'Globe Str',  
 'vendor': 'Cisco',  
 'ios': None,  
 'model': 'Cisco3580'}
```

Метод `setdefault` в такому вигляді:

```
value = london.setdefault(key, "somevalue")
```

замінює таку конструкцію:

```
if key in london:  
    value = london[key]  
else:  
    london[key] = "somevalue"  
    value = london[key]
```

Варіанти створення словника

Літерал

Словник можна створити за допомогою [літералу](#):

```
In [1]: r1 = {'model': '4451', 'ios': '15.4'}
```

dict

Конструктор dict дозволяє створювати словник кількома способами.

Якщо всі ключі словника - рядки, можна використовувати такий варіант створення словника:

```
In [2]: r1 = dict(model='4451', ios='15.4')
```

```
In [3]: r1  
Out[3]: {'model': '4451', 'ios': '15.4'}
```

Другий варіант створення словника за допомогою dict:

```
In [4]: r1 = dict([('model', '4451'), ('ios', '15.4')])
```

```
In [5]: r1  
Out[5]: {'model': '4451', 'ios': '15.4'}
```

dict.fromkeys

У ситуації, коли треба створити словник з відомими ключами, але поки що порожніми значеннями (або однаковими значеннями), дуже зручний метод fromkeys:

```
In [5]: d_keys = ['hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip']
```

```
In [6]: r1 = dict.fromkeys(d_keys)
```

```
In [7]: r1  
Out[7]:  
{'hostname': None,  
 'location': None,  
 'vendor': None,  
 'model': None,  
 'ios': None,  
 'ip': None}
```

За замовчуванням метод fromkeys підставляє значення None. Але можна вказувати і свій варіант значення:

```
In [8]: router_models = ['ISR2811', 'ISR2911', 'ISR2921', 'ASR9002']
```

```
In [9]: models_count = dict.fromkeys(router_models, 0)
```

```
In [10]: models_count
```

```
Out[10]: {'ISR2811': 0, 'ISR2911': 0, 'ISR2921': 0, 'ASR9002': 0}
```

Цей варіант створення словника підходить не для всіх випадків. Наприклад, при використанні змінного типу даних у значенні, буде створено посилання на один і той самий об'єкт:

```
In [10]: router_models = ['ISR2811', 'ISR2911', 'ISR2921', 'ASR9002']
```

```
In [11]: routers = dict.fromkeys(router_models, [])
```

```
...:
```

```
In [12]: routers
```

```
Out[12]: {'ISR2811': [], 'ISR2911': [], 'ISR2921': [], 'ASR9002': []}
```

```
In [13]: routers['ASR9002'].append('london_r1')
```

```
In [14]: routers
```

```
Out[14]:
```

```
{'ISR2811': ['london_r1'],
 'ISR2911': ['london_r1'],
 'ISR2921': ['london_r1'],
 'ASR9002': ['london_r1']}
```

У цьому випадку кожен ключ посилається на той самий список. Тому при додаванні значення до одного зі списків оновлюються й інші.

Для такого випадку найкраще підходить генератор словника. Дивись розділ (FIX REF)

Кортеж (Tuple)

Кортеж в Python це:

- послідовність елементів в дужках, які розділені між собою комою
- незмінний упорядкований тип даних

Грубо кажучи, кортеж – це список, який не можна змінити. Тобто в кортежі є лише права на читання. Це може бути захистом від випадкових змін.

Створити порожній кортеж:

```
In [1]: tuple1 = tuple()
In [2]: print(tuple1)
()
```

Кортеж з одного елемента (зверніть увагу на кому):

```
In [3]: tuple2 = ('password',)
```

Кортеж зі списку:

```
In [4]: list_keys = ['hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip']
In [5]: tuple_keys = tuple(list_keys)
In [6]: tuple_keys
Out[6]: ('hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip')
```

До елементів у кортежі можна звертатись, як і до елементів списку, за порядковим номером:

```
In [7]: tuple_keys[0]
Out[7]: 'hostname'
```

Оскільки кортеж незмінний, привласнити нове значення не можна:

```
In [8]: tuple_keys[1] = 'test'
-----
TypeError                                 Traceback (most recent call last)
<ipython-input-9-1c7162cdefa3> in <module>()
----> 1 tuple_keys[1] = 'test'

TypeError: 'tuple' object does not support item assignment
```

Функція sorted сортує елементи кортежу за зростанням та повертає новий список із відсортованими елементами:

```
In [2]: tuple_keys = ('hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip')
```

```
In [3]: sorted(tuple_keys)
```

```
Out[3]: ['hostname', 'ios', 'ip', 'location', 'model', 'vendor']
```

Множина (Set)

Множина – це змінюваний невпорядкований набір унікальних хешованих об'єктів.

Множини використовуються для тестування членства, видалення дублікатів із послідовності та обчислення математичних операцій, таких як перетин, об'єднання, різниця та симетрична різниця.

Множина в Python - це послідовність елементів у фігурних дужках, які розділені між собою комою.

```
vlans = {1, 2, 3, 4}
```

Варіанти створення множин

Не можна створити порожню множину за допомогою [літералу](#), оскільки в такому випадку це буде не множина, а словник:

```
In [1]: set1 = {}  
In [2]: type(set1)  
Out[2]: dict
```

Порожню множину можна створити таким чином:

```
In [3]: set2 = set()  
In [4]: type(set2)  
Out[4]: set
```

Створення множини із рядка:

```
In [5]: set('long long long long string')  
Out[5]: {' ', 'g', 'i', 'l', 'n', 'o', 'r', 's', 't'}
```

Створення множини зі списку:

```
In [6]: set([10, 20, 30, 10, 10, 30])  
Out[6]: {10, 20, 30}
```

Корисні методи для роботи з множинами

add

Метод add додає елемент у множину:

```
In [1]: set1 = {20, 10, 30, 40}
In [2]: set1.add(50)
In [3]: set1
Out[3]: {30, 20, 10, 50, 40}
```

discard

Метод `discard` видаляє елементи, не видаючи помилку, якщо елемента немає в множині:

```
In [3]: set1
Out[3]: {10, 20, 30, 40, 50}
In [4]: set1.discard(55)
In [5]: set1
Out[5]: {10, 20, 30, 40, 50}
In [6]: set1.discard(50)
In [7]: set1
Out[7]: {10, 20, 30, 40}
```

clear

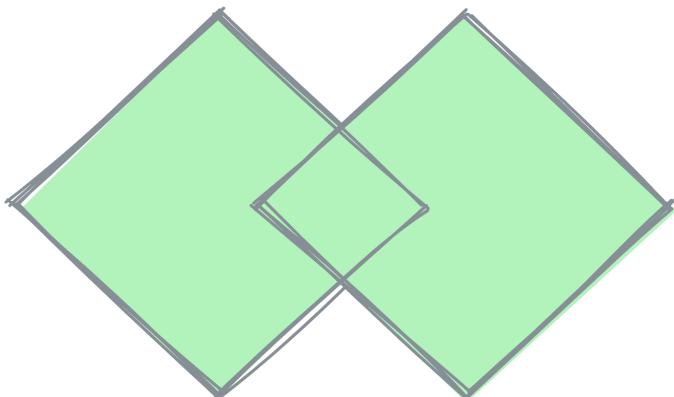
Метод `clear` видаляє елементи множини:

```
In [8]: set1 = {10, 20, 30, 40}
In [9]: set1.clear()
In [10]: set1
Out[10]: set()
```

Операції з множинами

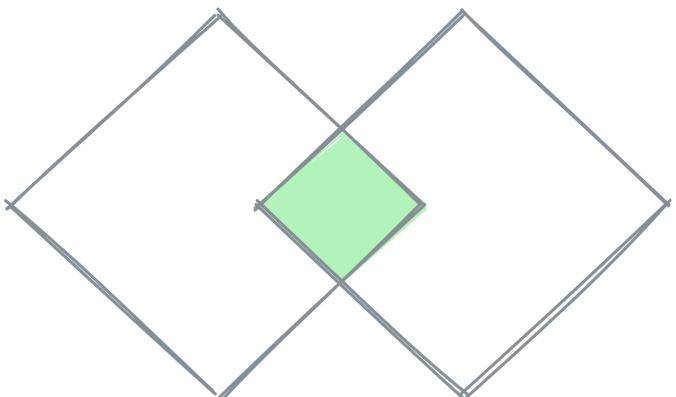
Множини корисні тим, що з ними можна робити різні операції і знаходити об'єднання множин, перетин.

Union

Об'єднання

Intersection

Перетин

Об'єднання множин можна отримати за допомогою методу `union` або оператора `|`:

```
In [1]: vlans1 = {10, 20, 30, 50, 100}
In [2]: vlans2 = {100, 101, 102, 200}

In [3]: vlans1.union(vlans2)
Out[3]: {10, 20, 30, 50, 100, 101, 102, 200}

In [4]: vlans1 | vlans2
Out[4]: {10, 20, 30, 50, 100, 101, 102, 200}
```

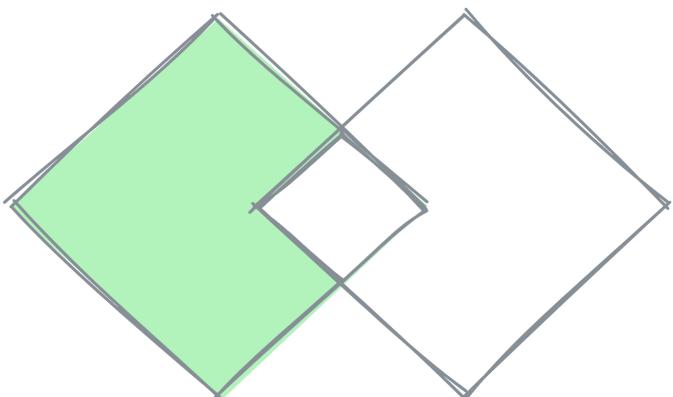
Перетин множин можна отримати за допомогою методу `intersection` або оператора `&`:

```
In [5]: vlans1 = {10, 20, 30, 50, 100}
In [6]: vlans2 = {100, 101, 102, 200}

In [7]: vlans1.intersection(vlans2)
Out[7]: {100}

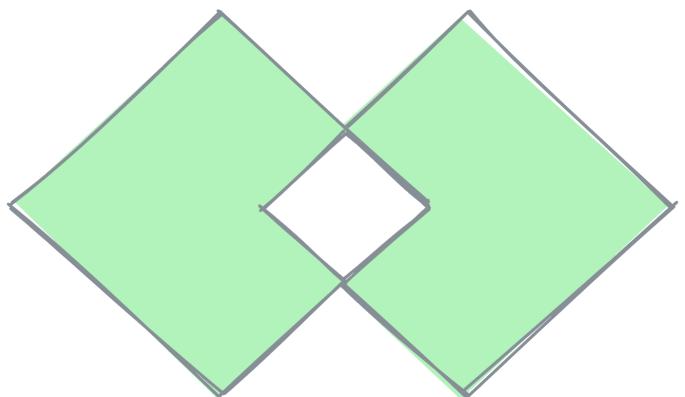
In [8]: vlans1 & vlans2
Out[8]: {100}
```

Difference

Різниця

Symmetric Difference

Симетрична різниця

Булеві значення

Булеві значення в Python - це дві константи True і False.

У Python істинними та хибними значеннями вважаються не тільки True та False.

- правда:
- будь-яке ненульове число
- будь-який непустий рядок
- будь-який непустий об'єкт
- хибність:
- 0
- None
- порожній рядок
- порожній об'єкт

Для перевірки булевого значення об'єкта можна скористатися bool:

```
In [2]: items = [1, 2, 3]
```

```
In [3]: empty_list = []
```

```
In [4]: bool(empty_list)  
Out[4]: False
```

```
In [5]: bool(items)  
Out[5]: True
```

```
In [6]: bool(0)  
Out[6]: False
```

```
In [7]: bool(1)  
Out[7]: True
```

Форматування рядків

При роботі з рядками часто виникають ситуації, коли в шаблон рядка треба підставити різні дані.

Це можна робити об'єднуючи частини рядка і дані, але в Python є більш зручний спосіб - форматування рядків.

Форматування рядків може допомогти, наприклад, у таких ситуаціях:

- необхідно підставити значення в рядок за певним шаблоном
- необхідно відформатувати вивід стовпцями
- треба конвертувати числа у двійковий формат

Існує кілька варіантів форматування рядків:

- з оператором `%` - старіший варіант
- метод `format` - відносно новий варіант
- f-рядки – новий варіант, який з'явився у Python 3.6

Так як для повноцінного пояснення f-рядків, треба показувати приклади з циклами та роботою з об'єктами, які ще не розглядалися, ця тема розглядається у розділі FIX REF

Форматування рядків із методом `format`

Приклад використання методу `format`:

```
In [1]: "interface FastEthernet0/{}".format('1')
Out[1]: 'interface FastEthernet0/1'
```

Спеціальний символ `{}` вказує на те, що сюди підставиться значення, яке передається методу `format`. При цьому кожна пара фігурних дужок позначає одне місце для підстановки значення.

Значення, що підставляються у фігурні дужки, можуть бути різного типу. Наприклад, це може бути рядок, число або список:

```
In [3]: print('{}'.format('10.1.1.1'))
10.1.1.1

In [4]: print('{}'.format(100))
100

In [5]: print('{}'.format([10, 1, 1, 1]))
[10, 1, 1, 1]
```

За допомогою форматування рядків можна виводити результат стовпцями. У форматуванні рядків можна вказувати, скільки символів виділено на дані. Якщо кількість символів у даних менша, ніж виділена кількість символів, відсутні символи заповнюються пробілами.

Наприклад, таким чином можна вивести дані стовпцями однакової ширини по 15 символів з вирівнюванням праворуч:

```
In [3]: vlan, mac, intf = ['100', 'aabb.cc80.7000', 'Gi0/1']
```

```
In [4]: print("{:>15} {:>15} {:>15}".format(vlan, mac, intf))
      100    aabb.cc80.7000          Gi0/1
```

Вирівнювання по лівій стороні:

```
In [5]: print("{:<15} {:<15} {:<15}".format(vlan, mac, intf))
  100    aabb.cc80.7000    Gi0/1
```

Приклади вирівнювання

10	01ab.c5d0.70d0	Gi0/1
100	02ab.c5d0.70d0	Gi0/2
200	03ab.c5d0.70d0	Gi0/3
1000	04ab.c5d0.70d0	Gi0/4

{ :<5 }

{ :<20 }

{ :<15 }

10	01ab.c5d0.70d0	Gi0/1
100	02ab.c5d0.70d0	Gi0/2
200	03ab.c5d0.70d0	Gi0/3
1000	04ab.c5d0.70d0	Gi0/4

{ :>5 }

{ :>20 }

{ :>15 }

10	01ab.c5d0.70d0	Gi0/1
100	02ab.c5d0.70d0	Gi0/2
200	03ab.c5d0.70d0	Gi0/3
1000	04ab.c5d0.70d0	Gi0/4

{ :<5 }

{ :>20 }

{ :>15 }

Шаблон може бути багаторядковим:

```
ip_template = """
IP address:
{}
...
In [7]: print(ip_template.format('10.1.1.1'))
IP address:
10.1.1.1
```

За допомогою форматування рядків можна також впливати на відображення чисел.

Наприклад, можна вказати, скільки цифр після коми виводити:

```
In [9]: print("{:.3f}".format(10.0/3))
3.333
```

За допомогою форматування рядків можна конвертувати числа у двійковий формат:

```
In [11]: '{:b} {:b} {:b} {:b}'.format(192, 100, 1, 1)
Out[11]: '11000000 1100100 1 1'
```

При цьому, як і раніше, можна вказувати додаткові параметри, наприклад, ширину стовпця:

```
In [12]: '{:8b} {:8b} {:8b} {:8b}'.format(192, 100, 1, 1)
Out[12]: '11000000 1100100 1 1'
```

А також можна вказати, що треба доповнити числа нулями до вказаної ширини стовпця:

```
In [13]: '{:08b} {:08b} {:08b} {:08b}'.format(192, 100, 1, 1)
Out[13]: '11000000 01100100 00000001 00000001'
```

У фігурних дужках можна вказувати імена. Це дозволяє передавати аргументи в будь-якому порядку, а також робить шаблон зрозумілішим:

```
In [15]: '{ip}/{mask}'.format(mask=24, ip='10.1.1.1')
Out[15]: '10.1.1.1/24'
```

Ще одна корисна можливість форматування рядків – зазначення номера аргументу:

```
In [16]: '{1}/{0}'.format(24, '10.1.1.1')
Out[16]: '10.1.1.1/24'
```

За рахунок цього, наприклад, можна позбутися повторної передачі одних і тих же значень:

```
ip_template = ''''  
IP address:  
{:<8} {:<8} {:<8} {:<8}  
{:08b} {:08b} {:08b} {:08b}  
'''  
  
In [20]: print(ip_template.format(192, 100, 1, 1, 192, 100, 1, 1))  
  
IP address:  
192      100      1      1  
11000000 01100100 00000001 00000001
```

У прикладі вище октети адреси доводиться передавати двічі - один відображення у десятковому форматі, а другий - для двійкового.

Вказавши індекси значень, які передаються методу `format`, можна позбутися дублювання:

```
ip_template = ''''  
IP address:  
{0:<8} {1:<8} {2:<8} {3:<8}  
{0:08b} {1:08b} {2:08b} {3:08b}  
'''  
  
In [22]: print(ip_template.format(192, 100, 1, 1))  
  
IP address:  
192      100      1      1  
11000000 01100100 00000001 00000001
```

Перетворення типів

Python має кілька корисних вбудованих функцій, які дозволяють перетворити дані з одного типу в інший.

int

int перетворює рядок на integer:

```
In [1]: int("10")
Out[1]: 10
```

За допомогою функції int можна перетворити число в двійковому записі на десятковий (двійковий запис повинен бути у вигляді рядка):

```
In [2]: int("11111111", 2)
Out[2]: 255
```

bin

Перетворити десяткове число на двійковий формат можна за допомогою bin:

```
In [3]: bin(10)
Out[3]: '0b1010'
```

```
In [4]: bin(255)
Out[4]: '0b11111111'
```

hex

Аналогічна функція є і для перетворення на шістнадцятковий формат:

```
In [5]: hex(10)
Out[5]: '0xa'
```

```
In [6]: hex(255)
Out[6]: '0xff'
```

list

Функція list перетворює аргумент на список:

```
In [7]: list("string")
Out[7]: ['s', 't', 'r', 'i', 'n', 'g']

In [8]: list({1, 2, 3})
Out[8]: [1, 2, 3]

In [9]: list((1, 2, 3, 4))
Out[9]: [1, 2, 3, 4]
```

set

Функція `set` перетворює аргумент на множину:

```
In [10]: set([1, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 4])
Out[10]: {1, 2, 3, 4}

In [11]: set((1, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 4))
Out[11]: {1, 2, 3, 4}

In [12]: set("string string")
Out[12]: {' ', 'g', 'i', 'n', 'r', 's', 't'}
```

Ця функція буде дуже корисною, коли потрібно отримати унікальні елементи в послідовності.

tuple

Функція `tuple` перетворює аргумент на кортеж:

```
In [13]: tuple([1, 2, 3, 4])
Out[13]: (1, 2, 3, 4)

In [14]: tuple({1, 2, 3, 4})
Out[14]: (1, 2, 3, 4)

In [15]: tuple("string")
Out[15]: ('s', 't', 'r', 'i', 'n', 'g')
```

Це може стати в нагоді в тому випадку, якщо потрібно отримати незмінний об'єкт.

str

Функція `str` перетворює аргумент у рядок:

```
In [16]: str(10)
Out[16]: '10'
```

Перевірка типів даних

При перетворенні типів даних можуть виникнути такі помилки:

```
In [1]: int('a')
-----
ValueError          Traceback (most recent call last)
<ipython-input-42-b3c3f4515dd4> in <module>()
----> 1 int('a')

ValueError: invalid literal for int() with base 10: 'a'
```

Помилка логічна - ми намагаємося перетворити на десятковий формат рядок "a".

Така помилка може виникнути, наприклад, коли потрібно пройтись по списку рядків і перетворити на число кожен рядок. Щоб уникнути її, було б добре мати можливість перевірити, із чим ми працюємо. У Python є ряд методів і функцій, які дозволяють це перевірити.

isdigit

Наприклад, щоб перевірити, чи складається рядок з одних цифр, можна використовувати метод `isdigit`:

```
In [2]: "a".isdigit()
Out[2]: False

In [3]: "a10".isdigit()
Out[3]: False

In [4]: "10".isdigit()
Out[4]: True
```

isalpha

Метод `isalpha` дозволяє перевірити, чи складається рядок з одних літер:

```
In [7]: "a".isalpha()
Out[7]: True

In [8]: "a100".isalpha()
Out[8]: False

In [9]: "a-- ".isalpha()
Out[9]: False

In [10]: "a ".isalpha()
Out[10]: False
```

isalnum

Метод `isalnum` дозволяє перевірити, чи складається рядок із букв або цифр:

```
In [11]: "a".isalnum()
Out[11]: True
```

```
In [12]: "a10".isalnum()
Out[12]: True
```

type

Іноді, залежно від результату, бібліотека чи функція можуть повернати різні типи об'єктів. Наприклад, якщо об'єкт один, повертається рядок, якщо кілька, то повертається кортеж.

Відповідно нам треба побудувати хід програми по-різному, залежно від того, чи було повернуто рядок чи кортеж.

У цьому може допомогти функція `type`:

```
In [13]: type("string")
Out[13]: str
```

```
In [14]: type("string") == str
Out[14]: True
```

Аналогічно з кортежем (та іншими типами даних):

```
In [15]: type((1, 2, 3))
Out[15]: tuple
```

```
In [16]: type((1, 2, 3)) == tuple
Out[16]: True
```

```
In [17]: type((1, 2, 3)) == list
Out[17]: False
```

ВИКЛИК МЕТОДІВ ЛАНЦЮЖКОМ

Часто з даними треба виконати кілька операцій, наприклад:

```
In [1]: line = "switchport trunk allowed vlan 10,20,30"
In [2]: words = line.split()
In [3]: words
Out[3]: ['switchport', 'trunk', 'allowed', 'vlan', '10,20,30']
In [4]: vlans_str = words[-1]
In [5]: vlans_str
Out[5]: '10,20,30'
In [6]: vlans = vlans_str.split(",")
In [7]: vlans
Out[7]: ['10', '20', '30']
```

Або у скрипті:

```
line = "switchport trunk allowed vlan 10,20,30"
words = line.split()
vlans_str = words[-1]
vlans = vlans_str.split(",")
print(vlans)
```

У цьому випадку змінні використовуються для зберігання проміжного результату та наступні методи/дії виконуються вже зі змінною. Це цілком нормальній варіант коду, особливо спочатку, коли важко сприймати складніші висловлювання.

Однак у Python часто зустрічаються вирази, в яких дії або методи застосовуються один за одним в одному виразі. Наприклад, попередній код можна записати так:

```
line = "switchport trunk allowed vlan 10,20,30"
vlans = line.split()[-1].split(",")
print(vlans)
```

Так як тут немає виразів у дужках, які б вказували на пріоритет виконання, все виконується зліва направо. Спочатку виконується `line.split()` – отримуємо список, потім до отриманого списку застосовується `[-1]` – отримуємо останній елемент списку, рядок `"10,20,30"`. До цього рядка застосовується метод `split(",")` і в результаті одержуємо список `['10', '20', '30']`.

Головний нюанс при написанні таких ланцюжків попередній метод/дія має повернати те, що чекає наступний метод/дія. І обов'язково, щоб щось поверталося, інакше буде помилка.

Основи сортування даних

При сортуванні даних типу списку списків або списку кортежів, `sorted` сортує за першим елементом вкладених списків (кортежів), а якщо перший елемент однаковий, за другим:

```
In [1]: data = [[1, 100, 1000], [2, 2, 2], [1, 2, 3], [4, 100, 3]]
```

```
In [2]: sorted(data)
```

```
Out[2]: [[1, 2, 3], [1, 100, 1000], [2, 2, 2], [4, 100, 3]]
```

Якщо сортування робиться для списку чисел, які записані як рядки, сортування буде лексикографічним, не натуральним і порядок буде таким:

```
In [7]: vlans = ['1', '30', '11', '3', '10', '20', '30', '100']
```

```
In [8]: sorted(vlans)
```

```
Out[8]: ['1', '10', '100', '11', '20', '3', '30', '30']
```

Щоб сортування було «правильним», треба перетворити влани на числа.

Ця ж проблема проявляється, наприклад, з IP-адресами:

```
In [2]: ip_list = ["10.1.1.1", "10.1.10.1", "10.1.2.1", "10.1.11.1"]
```

```
In [3]: sorted(ip_list)
```

```
Out[3]: ['10.1.1.1', '10.1.10.1', '10.1.11.1', '10.1.2.1']
```

Як вирішити проблему з сортуванням IP-адрес див. у розділі [10. Корисні функції](#).

Додаткова інформація

Документація:

- [Strings. String Methods](#)
- [Lists basics. More on lists](#)
- [Tuples. More on tuples](#)
- [Sets basics. More on sets](#)
- [Dict basics. More on dicts](#)
- [Common Sequence Operations](#)

Форматування рядків:

- [Приклади використання форматування рядків](#)
- [Документація з форматування рядків \(en\), переклад документації](#)
- [Python 3's f-Strings: An Improved String Formatting Syntax \(Guide\)](#)
- [Python String Formatting Best Practices](#)

5. Створення базових скриптів

5. Створення базових скриптів

 Цей розділ в форматі відео

Якщо говорити загалом, то скрипт – це звичайний файл. У цьому файлі зберігається послідовність команд, які потрібно виконати.

Почнемо із базового скрипту. Виведемо на стандартний потік виведення кілька рядків.

Для цього потрібно створити файл access_template.py з таким вмістом:

```
access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}',
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('\n'.join(access_template).format(5))
```

Спочатку елементи списку об'єднуються в рядок, розділений символом `\n`, а в рядок підставляється номер VLAN, використовуючи форматування рядків.

Після цього потрібно зберегти файл і перейти до командного рядка.

Так виглядає виконання скрипту:

```
$ python access_template.py
switchport mode access
switchport access vlan 5
switchport nonegotiate
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

Ставити розширення `.py` у файлу не обов'язково, але це бажано робити.

У книзі всі скрипти, які створюватимуться, використовують розширення `.py`. Можна сказати, що це гарний тон - створювати скрипти Python з таким розширенням.

Виконуваний файл

Для того, щоб файл був виконуваним, і не потрібно було щоразу писати `python` перед викликом файлу, потрібно:

- зробити файл виконуваним (для Linux)
- **у першому рядку файлу** має бути рядок `#!/usr/bin/env python` або `#!/usr/bin/env python3`, залежно від того, яка версія Python використовується за умовчанням

Приклад файла `access_template_exec.py`:

```
#!/usr/bin/env python3

access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}',
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('\n'.join(access_template).format(5))
```

Після цього:

```
chmod +x access_template_exec.py
```

Тепер можна викликати файл у такий спосіб:

```
$ ./access_template_exec.py
```

Передача аргументів скрипту (argv)

Найчастіше скрипт вирішує якесь загальне завдання. Наприклад, скрипт обробляє файл конфігурації. І щоб обробити інший файл конфігурації, треба вказувати його якимось чином у коді. Звичайно, у такому разі не хочеться щоразу руками у скрипті правити назву файлу.

Набагато краще передавати ім'я файлу як аргумент скрипту і потім використовувати вже вказаній файл.

Модуль `sys` дає змогу працювати з аргументами скрипта за допомогою `argv`.

Приклад `access_template_argv.py`:

```
from sys import argv

interface = argv[1]
vlan = argv[2]

access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}',
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('interface {}'.format(interface))
print('\n'.join(access_template).format(vlan))
```

Перевірка роботи скрипту:

```
$ python access_template_argv.py Gi0/7 4
interface Gi0/7
switchport mode access
switchport access vlan 4
switchport nonegotiate
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

Аргументи, які були передані скрипту, підставляються як значення до шаблону.

Виклик скрипту

python access_template_argv.py Gi0/7 4

["access_template_argv.py", "Gi0/7", "4"]

список sys.argv

Тут треба пояснити кілька моментів:

- argv – це список
- всі аргументи знаходяться у списку у вигляді рядків
- argv містить не лише аргументи, які передали скрипту, але й назву самого скрипту

У цьому випадку у списку argv знаходяться такі елементи:

```
[ 'access_template_argv.py', 'Gi0/7', '4' ]
```


Спочатку йде ім'я самого скрипта, потім аргументи в тому ж порядку в якому вони передавалися.

Введення інформації користувачем

Іноді потрібно отримати інформацію від користувача, наприклад, запросити пароль.

Для отримання інформації від користувача використовується функція `input`:

```
In [1]: print(input('Routing protocol: '))
Routing protocol: OSPF
OSPF
```

В цьому разі інформація відразу виводиться користувачеві, але крім цього інформація, яку ввів користувач, може бути збережена в якусь змінну і може використовуватися далі в скрипті.

```
In [2]: protocol = input('Routing protocol: ')
Routing protocol: OSPF

In [3]: print(protocol)
OSPF
```

У дужках зазвичай пишеться якийсь запит, який уточнює яку інформацію потрібно ввести.

Запит інформації зі скрипту (файл `access_template_input.py`):

```
interface = input('Enter interface type and number: ')
vlan = input('Enter VLAN number: ')

access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}',
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('\n' + '-' * 30)
print('interface {}'.format(interface))
print('\n'.join(access_template).format(vlan))
```

У перших двох рядках запитується інформація користувача.

Рядок `print('\n' + '-' * 30)` використовується для того, щоб візуально відокремити запит інформації від виводу.

Виконання скрипту:

```
$ python access_template_input.py
Enter interface type and number: Gi0/3
Enter VLAN number: 55
```

```
-----
interface Gi0/3
switchport mode access
switchport access vlan 55
switchport nonegotiate
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

6. Контроль перебігу програми

6. Контроль перебігу програми

Цей розділ в форматі відео

Досі весь код виконувався послідовно - усі рядки скрипту виконувались в тому порядку, в якому вони записані у файлі. У цьому розділі розглядаються можливості Python в керуванні ходом програми:

- відгалуження в ході програми за допомогою конструкції `if/elif/else`
- повторення дій у циклі за допомогою конструкцій `for` та `while`
- обробка помилок за допомогою конструкції `try/except`

if/elif/else

Конструкція `if/elif/else` дозволяє робити розгалуження під час програми. Програма йде у гілку під час виконання певної умови.

У цій конструкції тільки `if` є обов'язковим, `elif` та `else` опціональні:

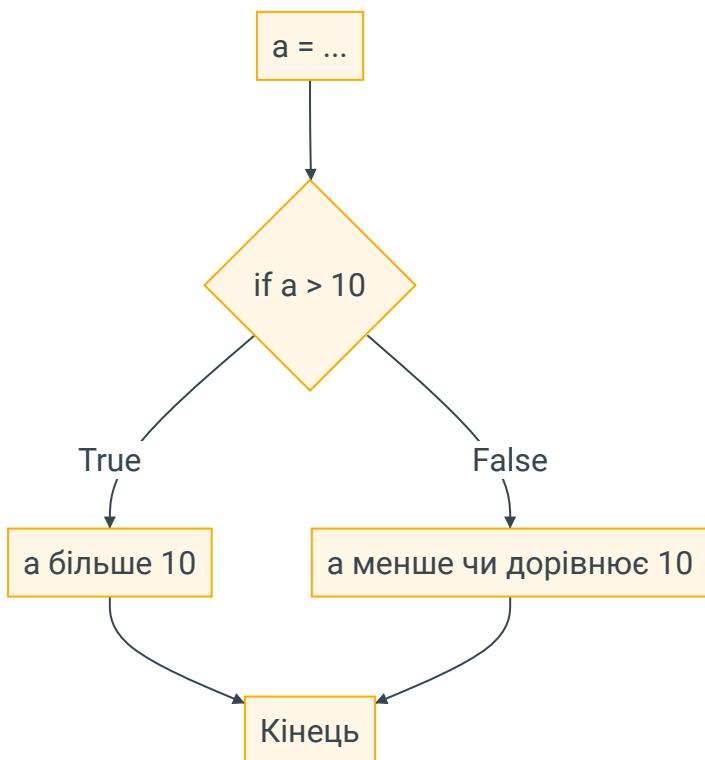
- Перевірка `if` завжди йде першою.
- Після оператора `if` має бути якесь умова: якщо ця умова виконується, дії в блоці `if` виконуються.
- За допомогою `elif` можна зробити кілька розгалужень, тобто перевіряти вхідні дані на різні умови.
- Блоків `elif` може бути багато.
- Блок `else` виконується у тому випадку, якщо жодна з умов `if` або `elif` не була істинною.

Приклад конструкції:

```
a = 9

if a > 10:
    print("a більше 10")
else:
    print("a менше чи дорівнює 10")

print("Кінець")
```


Приклад конструкції:

```
a = 9

if a == 10:
    print("а дорівнює 10")
elif a < 10:
    print("а менше 10")
else:
    print("а більше 10")
```

Вивід:

```
а менше 10
```

УМОВИ

Конструкція if використовує умови: після if і elif завжди пишеться логічний вираз. Блоки if/elif виконуються тільки коли логічний вираз істинний, тому перше з чим треба розібратися - це те, що є істинним, а що хибним в Python.

True та False

У Python, крім очевидних значень True і False, усі інші об'єкти також мають хибне або істинне значення:

- істинне:
 - будь-яке ненульове число
 - будь-який непорожній рядок
 - будь-який непорожній об'єкт
- хибне:
 - 0
 - None
 - порожній рядок
 - порожній об'єкт (спісок, словник, множина тощо)

Наприклад, оскільки порожній спісок є хибним, ви можете перевірити, чи порожній спісок, так:

```
In [12]: list_to_test = [1, 2, 3]

In [13]: if list_to_test:
....:     print("У списку є об'єкти")
....:
У списку є об'єкти
```

Той самий результат можна отримати трохи інакше:

```
In [14]: if len(list_to_test) != 0:
....:     print("У списку є об'єкти")
....:
У списку є об'єкти
```

Оператори порівняння

Оператори порівняння, які можна використовувати в умовах:

```
In [3]: 5 > 6
Out[3]: False

In [4]: 5 > 2
Out[4]: True

In [5]: 5 < 2
Out[5]: False

In [6]: 5 == 2
Out[6]: False

In [7]: 5 == 5
Out[7]: True

In [8]: 5 >= 5
Out[8]: True

In [9]: 5 <= 10
Out[9]: True

In [10]: 8 != 10
Out[10]: True
```

Приклад використання операторів порівняння:

```
In [1]: a = 9

In [2]: if a == 10:
....:     print("a дорівнює 10")
....: elif a < 10:
....:     print("a менше 10")
....: else:
....:     print("a більше 10")
....:
a менше 10
```

Оператор in

Оператор `in` дозволяє виконувати перевірку на наявність елемента у послідовності (наприклад, елемента у списку або підрядка в рядку):

```
In [8]: "Fast" in "FastEthernet"
Out[8]: True

In [9]: "Gigabit" in "FastEthernet"
Out[9]: False

In [10]: vlan = [10, 20, 30, 40]

In [11]: 10 in vlan
Out[11]: True

In [12]: 50 in vlan
Out[12]: False
```

При використанні зі словниками `in` перевіряє ключі словника:

```
r1 = {
    'ios': '15.4',
    'ip': '10.255.0.1',
    'hostname': 'london_r1',
    'location': '21 New Globe Walk',
    'model': '4451',
    'vendor': 'Cisco'
}

In [16]: 'ios' in r1
Out[16]: True

In [17]: '4451' in r1
Out[17]: False
```

Оператори `and`, `or`, `not`

В умовах можуть також використовуватись логічні оператори `and`, `or`, `not`:

```
r1 = {
    'ios': '15.4',
    'ip': '10.255.0.1',
    'hostname': 'london_r1',
    'location': '21 New Globe Walk',
    'model': '4451',
    'vendor': 'Cisco'
}
```

In [18]: `vlan = [10, 20, 30, 40]`

In [19]: `'ios' in r1 and 10 in vlan`
Out[19]: True

In [20]: `'4451' in r1 and 10 in vlan`
Out[20]: False

In [21]: `'4451' in r1 or 10 in vlan`
Out[21]: True

In [22]: `not '4451' in r1`
Out[22]: True

In [23]: `'4451' not in r1`
Out[23]: True

Оператор and

У Python оператор `and` повертає не булеве значення, а значення одного з операндів.

Якщо обидва операнди істинні, результатом виразу буде останнє значення:

In [24]: `'string1' and 'string2'`
Out[24]: `'string2'`

In [25]: `'string1' and 'string2' and 'string3'`
Out[25]: `'string3'`

Якщо один із операндів є хибним, результатом виразу буде перше хибне значення:

In [26]: `'' and 'string1'`
Out[26]: `''`

In [27]: `'' and [] and 'string1'`
Out[27]: `''`

Оператор or

Оператор `or`, як і оператор `and`, повертає значення одного з операндів.

Під час обчислення операндів повертається перший істинний операнд:

```
In [28]: '' or 'string1'  
Out[28]: 'string1'  
  
In [29]: '' or [] or 'string1'  
Out[29]: 'string1'  
  
In [30]: 'string1' or 'string2'  
Out[30]: 'string1'
```

Якщо всі значення хибні, повертається останнє значення:

```
In [31]: '' or [] or {}  
Out[31]: {}
```

Важливою особливістю оператора `or` є те, що операнди, які стоять після істинного, не оцінюються.

Приклад використання конструкції `if/elif/else`

 [Цей та інші приклади використання `if/elif/else` в форматі відео](#)

Приклад коду, який перевіряє довжину пароля та чи містить пароль ім'я користувача:

```
username = input("Введіть ім'я користувача: ")  
password = input("Введіть пароль: ")  
  
if len(password) < 8:  
    print("Пароль надто короткий")  
elif username in password:  
    print("Пароль містить ім'я користувача")  
else:  
    print(f"Пароль для користувача {username} встановлено")
```

Перевірка скрипту:

```
$ python check_password.py  
Введіть ім'я користувача: nata  
Введіть пароль: nata1234  
Пароль містить ім'я користувача
```

```
$ python check_password.py  
Введіть ім'я користувача: nata  
Введіть пароль: 123nata123  
Пароль містить ім'я користувача
```

```
$ python check_password.py  
Введіть ім'я користувача: nata  
Введіть пароль: 1234  
Пароль надто короткий
```

```
$ python check_password.py  
Введіть ім'я користувача: nata  
Введіть пароль: 123456789  
Пароль для користувача nata встановлено
```

for

Дуже часто ту саму дію необхідно виконати для набору даних одного типу. Наприклад, перетворити всі рядки в списку на верхній регістр. Для виконання цих дій Python використовує цикл `for`.

Цикл `for` перебирає елементи вказаної послідовності один за одним і виконує дії, вказані в блоці `for` для кожного елемента.

Приклади послідовностей елементів, по яким цикл `for` може виконувати ітерацію:

- рядок
- список
- словник
- `range`
- будь-який ітерований об'єкт

Приклад перетворення рядків у списку на верхній регістр:

```
In [10]: words = ['list', 'dict', 'tuple']

In [11]: upper_words = []

In [12]: for word in words:
...:     upper_words.append(word.upper())
...:

In [13]: upper_words
Out[13]: ['LIST', 'DICT', 'TUPLE']
```

Вираз `for word in words:` означає "для кожного слова в списку слів `words` виконати дії в блоці `for`". У цьому випадку `word` - це ім'я змінної, яка посилається на різні значення на кожній ітерації циклу.

Note

Проект [pythontutor](#) може дуже допомогти в розумінні циклів. Візуалізація коду дозволяє побачити, що відбувається на кожному етапі виконання коду, що особливо корисно з циклами. Ви можете завантажити свій код на сайт [pythontutor](#), але для прикладу перейдіть за цим посиланням, щоб переглянути [приклад вище](#).

Цикл `for` може працювати з будь-якою послідовністю елементів.

Під час роботи з рядками цикл `for` виконує ітерацію по символах рядка, наприклад:

```
In [1]: for letter in 'Test string':
....:     print(letter)
....:
T
e
s
t
s
t
r
i
n
g
```

Цикл використовує змінну з іменем letter. Хоча ім'я може бути будь-яким, найкраще, коли ім'я говорить вам, через які об'єкти виконуються ітерації.

Іноді потрібно використовувати послідовність чисел у циклі. У цьому випадку можна використовувати функцію range. Приклад циклу з функцією range:

```
In [2]: for i in range(10):
....:     print(f'interface FastEthernet0/{i}')
....:
interface FastEthernet0/0
interface FastEthernet0/1
interface FastEthernet0/2
interface FastEthernet0/3
interface FastEthernet0/4
interface FastEthernet0/5
interface FastEthernet0/6
interface FastEthernet0/7
interface FastEthernet0/8
interface FastEthernet0/9
```

Функція range генерує числа в діапазоні від нуля до вказаного числа (у цьому прикладі до 10), не враховуючи його.

У цьому прикладі перебирається список VLAN, тому змінну можна назвати vlan:

```
In [3]: vlans = [10, 20, 30, 40, 100]
In [4]: for vlan in vlans:
....:     print(f'vlan {vlan}')
....:     print(f' name VLAN_{vlan}')
....:
vlan 10
name VLAN_10
vlan 20
name VLAN_20
vlan 30
name VLAN_30
vlan 40
name VLAN_40
vlan 100
name VLAN_100
```

Коли цикл for проходить через словник, він виконує ітерацію за ключами:

```
r1 = {  
    'ios': '15.4',  
    'ip': '10.255.0.1',  
    'hostname': 'london_r1',  
    'location': '21 New Globe Walk',  
    'model': '4451',  
    'vendor': 'Cisco',  
}
```

```
In [35]: for k in r1:  
    ...:     print(k)  
    ...:  
ios  
ip  
hostname  
location  
model  
vendor
```

Якщо потрібно вивести пари ключ-значення в циклі, можна зробити так:

```
In [36]: for key in r1:  
    ...:     print(key + ' => ' + r1[key])  
    ...:  
ios => 15.4  
ip => 10.255.0.1  
hostname => london_r1  
location => 21 New Globe Walk  
model => 4451  
vendor => Cisco
```

Або скористатися методом items, який дозволяє отримати пару ключ-значення:

```
In [37]: for key, value in r1.items():  
    ...:     print(key + ' => ' + value)  
    ...:  
ios => 15.4  
ip => 10.255.0.1  
hostname => london_r1  
location => 21 New Globe Walk  
model => 4451  
vendor => Cisco
```

Вкладені for

Цикли for можуть бути вкладені один в одного. У цьому прикладі список команд містить команди, які потрібно виконати для кожного з інтерфейсів у списку interfaces:

```
commands = [
    'switchport mode access',
    'spanning-tree portfast',
    'spanning-tree bpduguard enable',
]
interfaces = ['0/1', '0/3', '0/4', '0/7', '0/9', '0/10', '0/11']

In [9]: for intf in interfaces:
....:     print(f'interface FastEthernet {intf}')
....:     for command in commands:
....:         print(f' {command}')


interface FastEthernet 0/1
switchport mode access
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet 0/3
switchport mode access
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet 0/4
switchport mode access
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
...
...
```

Комбінування for і if

Приклад поєднання for і if.

```
access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

access = {'0/12': 10, '0/14': 11, '0/16': 17, '0/17': 150}

for intf, vlan in access.items():
    print('interface FastEthernet {}'.format(intf))
    for command in access_template:
        if command.endswith('access vlan'):
            print(' {} {}'.format(command, vlan))
        else:
            print(' {}'.format(command))
```

Коментарі до коду:

- Перший цикл for виконує ітерацію по ключам і значенням у словнику access
- Поточний ключ у цій точці циклу зберігається у змінній intf
- Поточне значення на цьому етапі циклу зберігається у змінній vlan
- Відображається print рядок interface FastEthernet з доданим до нього номером інтерфейсу
- Другий цикл for повторює команди зі списку access_template
- Оскільки потрібно додати номер VLAN до команди switchport access vlan:
 - всередині другого циклу for перевіряються команди
 - якщо команда закінчується на access vlan, виводиться команда, і до неї додається номер VLAN
 - у всіх інших випадках команда просто відображається print

Результат виконання скрипта:

```
$ python generate_access_port_config.py
interface FastEthernet0/12
switchport mode access
switchport access vlan 10
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet0/14
switchport mode access
switchport access vlan 11
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet0/16
switchport mode access
switchport access vlan 17
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet0/17
switchport mode access
switchport access vlan 150
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

while

Цикл while - це ще один різновид циклу в Python.

У циклі while, як і в if, треба писати умову. Якщо умова є істинною, виконуються дії всередині блоку while. Але, на відміну від if, після виконання коду в блоці, while повертається на початок циклу.

Під час використання циклів while слід звертати увагу на те, чи буде досягнуто такий стан, за якого умова циклу буде хибною.

Розглянемо приклад:

```
In [1]: a = 5
In [2]: while a > 0:
....:     print(a)
....:     a -= 1
....:
5
4
3
2
1
```

Спочатку створюється змінна зі значенням 5.

Потім, у циклі while зазначено умову `a > 0`. Тобто, поки значення `a` більше 0, виконуватимуться дії у тілі циклу. У цьому випадку буде відображене значення змінної `a`.

Крім того, в тілі циклу при кожному проходженні значення `a` стає на одиницю менше.

Note

Запис `a -= 1` може бути трохи незвичним. Python дозволяє використовувати цей формат замість `a = a - 1`.

Подібним чином можна писати: `a += 1`, `a *= 2`, `a /= 2`.

Оскільки значення `a` зменшується, цикл не буде нескінченим, і в якийсь момент вираз `a > 0` стане хибним.

Наступний приклад базується на прикладі про пароль з розділу про [конструкцію if](#). У тому прикладі доводилося повторно запускати скрипт, якщо пароль не відповідав вимогам.

За допомогою циклу while можна зробити так, що скрипт сам запитуватиме пароль наново, якщо він не відповідає вимогам.

```
username = input("Введіть ім'я користувача: ")
password = input("Введіть пароль: ")

password_correct = False

while not password_correct:
    if len(password) < 8:
        print("Пароль надто короткий\n")
        password = input("Введіть пароль ще раз: ")
    elif username in password:
        print("Пароль містить ім'я користувача\n")
        password = input("Введіть пароль ще раз: ")
    else:
        print(f"Пароль для користувача {username} встановлено")
        password_correct = True
```

Цикл while повертає скрипт знову на початок перевірок, дозволяє знову набрати пароль, але при цьому не вимагає перезапуску самого скрипта.

Тепер скрипт відпрацьовує так:

```
$ python check_password_with_while.py
Введіть ім'я користувача: nata
Введіть пароль: nata
Пароль надто короткий

Введіть пароль ще раз: natanata
Пароль містить ім'я користувача

Введіть пароль ще раз: 123345345345
Пароль для користувача nata встановлено
```

break, continue, pass

Python має кілька операторів, які дозволяють змінювати поведінку циклів за замовчуванням.

Оператор break

Оператор `break` дозволяє достроково перервати цикл:

- `break` перериває поточний цикл і продовжує виконання наступних виразів
- якщо використовується кілька вкладених циклів, `break` перериває внутрішній цикл і продовжує виконувати вирази, що йдуть за блоком
- `break` може використовуватися в циклах `for` та `while`

Приклад із циклом `for`:

```
In [1]: for num in range(10):
....:     if num < 7:
....:         print(num)
....:     else:
....:         break
....:
0
1
2
3
4
5
6
```

Приклад із циклом `while`:

```
In [2]: i = 0
In [3]: while i < 10:
....:     if i == 5:
....:         break
....:     else:
....:         print(i)
....:         i += 1
....:
0
1
2
3
4
```

Використання `break` у прикладі із запитом пароля (файл `check_password_with_while_break.py`):

```

username = input("Введіть ім'я користувача: ")
password = input("Введіть пароль: ")

while True:
    if len(password) < 8:
        print("Пароль надто короткий\n")
    elif username in password:
        print("Пароль містить ім'я користувача\n")
    else:
        print("Пароль для користувача {} встановлено".format(username))
        # завершує цикл while
        break
    password = input("Введіть пароль ще раз: ")

```

Тепер можна не повторювати рядок `password = input("Введіть пароль ще раз: ")` у кожному відгалуженні, достатньо перенести його в кінець циклу.

І як тільки буде введено правильний пароль, `break` виведе програму з циклу `while`.

Оператор continue

Оператор `continue` повертає керування на початок циклу. Тобто, `continue` дозволяє "перестрибнути" вирази, що залишилися в циклі і перейти до наступної ітерації.

Приклад із циклом `for`:

```

for num in range(5):
    if num == 3:
        continue
    else:
        print(num)

```

Результат

```

0
1
2
4

```

Приклад із циклом `while`:

```

i = 0

while i < 6:
    i += 1
    if i == 3:
        print("Пропускаємо 3")
        continue
    print("Це ніхто не побачить")
else:
    print("Поточне значення: ", i)

```

Вивід

```
Поточне значення: 1
Поточне значення: 2
Пропускаємо 3
Поточне значення: 4
Поточне значення: 5
Поточне значення: 6
```

Використання `continue` у прикладі із запитом пароля (файл `check_password_with_while_continue.py`):

```
username = input("Введіть ім'я користувача: ")
password = input("Введіть пароль: ")

password_correct = False

while not password_correct:
    if len(password) < 8:
        print("Пароль надто короткий\n")
    elif username in password:
        print("Пароль містить ім'я користувача\n")
    else:
        print("Пароль для користувача {} встановлено".format(username))
        password_correct = True
        continue
    password = input("Введіть пароль ще раз: ")
```

Тут вихід із циклу виконуються за допомогою перевірки змінної-прапорця `password_correct`. Коли було введено правильний пароль, прапор виставляється рівним `True`, і з допомогою `continue` виконується перехід початку циклу, перескочивши останній рядок із запитом пароля.

Результат виконання буде таким:

```
$ python check_password_with_while_continue.py
Введіть ім'я користувача: nata
Введіть пароль: nata12
Пароль надто короткий

Введіть пароль ще раз: natalksdjflsdjf
Пароль містить ім'я користувача

Введіть пароль ще раз: asdfsujljhdflaskjdfh
Пароль для користувача nata встановлено
```

Оператор pass

Оператор `pass` нічого не робить. Фактично це така заглушка для блоків коду.

Наприклад, `pass` може допомогти ситуації, коли потрібно прописати структуру скрипта. Його можна ставити у циклах, функціях, класах. І це не впливатиме на виконання коду.

Приклад використання `pass`:

```
for num in range(5):
    if num < 3:
        pass
    else:
        print(num)
```

Результат

```
3
4
```

for/else, while/else

У циклах for i while опціонально можна використовувати блок else.

for/else

У циклі for:

- блок else виконується у разі, якщо цикл завершив ітерацію списку
- else не виконується, якщо в циклі було виконано break

Приклад циклу for з else (блок else виконується після завершення циклу for):

```
In [1]: for num in range(5):
....:     print(num)
....: else:
....:     print("Числа закінчилися")
....:
0
1
2
3
4
Числа закінчилися
```

Приклад циклу for з else і break в циклі (через break блок else не виконується):

```
In [2]: for num in range(5):
....:     if num == 3:
....:         break
....:     else:
....:         print(num)
....: else:
....:     print("Числа закінчилися")
....:
0
1
2
```

Приклад циклу for з else та continue у циклі (continue не впливає на блок else):

```
In [3]: for num in range(5):
....:     if num == 3:
....:         continue
....:     else:
....:         print(num)
....: else:
....:     print("Числа закінчилися")
....:

0
1
2
3
4
Числа закінчилися
```

while/else

У циклі while:

- блок else виконується в тому випадку, якщо умова в while хибно
- else не виконується, якщо в циклі було виконано break

Приклад циклу while з else (блок else виконується після завершення циклу while):

```
In [4]: i = 0
In [5]: while i < 5:
....:     print(i)
....:     i += 1
....: else:
....:     print("Кінець")
....:

0
1
2
3
4
Кінець
```

Приклад циклу while з else та break у циклі (через break блок else не виконується):

```
In [6]: i = 0
In [7]: while i < 5:
....:     if i == 3:
....:         break
....:     else:
....:         print(i)
....:         i += 1
....: else:
....:     print("Кінець")
....:

0
1
2
```

Робота з винятками try/except/else/finally

try/except

Якщо ви повторювали приклади, які використовувалися раніше, то, напевно, були ситуації, коли виникала помилка. Швидше за все, це була помилка синтаксису, коли не вистачало, наприклад, двокрапки. Як правило, Python досить зрозуміло реагує на такі помилки, і їх можна відправити.

Проте, навіть коли код написаний синтаксично правильно, можуть виникати помилки. У Python ці помилки називаються **винятки** (exceptions).

Приклади винятків:

```
In [1]: 2/0
-----
ZeroDivisionError: division by zero

In [2]: 'test' + 2
-----
TypeError: must be str, not int
```

У цьому випадку виникли два винятки: `ZeroDivisionError` та `TypeError`.

Найчастіше можна передбачити, які винятки виникнуть під час виконання програми. Наприклад, якщо програма на вході очікує два числа, а на виході видає їх суму, а користувач ввів замість одного з чисел рядок, з'явиться помилка `TypeError`, як у прикладі вище.

Python дозволяє працювати з винятками. Їх можна перехоплювати і виконувати певні дії у разі, якщо виник виняток.

Для роботи з винятками використовується конструкція `try/except`:

```
In [3]: try:
....:     2/0
....: except ZeroDivisionError:
....:     print("You can't divide by zero")
....:
You can't divide by zero
```

Конструкція `try` працює таким чином:

- спочатку виконуються вирази, які записані в блоці `try`
- якщо під час виконання блоку `try` не виникло жодних винятків, блок `except` пропускається, і виконується подальший код
- якщо під час виконання блоку `try` в якомусь місці виник виняток, частина блоку `try`, що залишилася, пропускається
- якщо в блоці `except` зазначено виняток, який виник, виконується код у блоці `except`

- Якщо виняток, який виник, не вказано в блоці except, виконання програми переривається та генерується виняток

Note

Коли у програмі виникає виняток, вона одразу завершує роботу.

Зверніть увагу, що рядок Cool! у блоці try не виводиться:

```
In [4]: try:
....:     print("Let's divide some numbers")
....:     2/0
....:     print('Cool!')
....: except ZeroDivisionError:
....:     print("You can't divide by zero")
....:
Let's divide some numbers
You can't divide by zero
```

У конструкції try/except може бути багато except, якщо потрібні різні дії, залежно від типу помилки.

Наприклад, скрипт divide.py ділить два числа введених користувачем:

```
num1 = input("Введіть перше число: ")
num2 = input("Введіть друге число: ")

try:
    print("Результат: ", int(num1) / int(num2))
except ValueError:
    print("Вводьте лише числа")
except ZeroDivisionError:
    print("На нуль ділити не можна")
```

Приклади виконання скрипту:

```
$ python divide.py
Введіть перше число: 3
Введіть друге число: 1
Результат:  3

$ python divide.py
Введіть перше число: 5
Введіть друге число: 0
На нуль ділити не можна

$ python divide.py
Введіть перше число: qewr
Введіть друге число: 3
Вводьте лише числа
```

У цьому випадку виняток ValueError виникає, коли користувач ввів рядок замість числа під час переведення рядка в число. Виняток ZeroDivisionError виникає у разі, якщо друге число дорівнювало 0.

Якщо немає потреби виводити різні повідомлення на помилки `ValueError` та `ZeroDivisionError`, можна зробити так:

```
num1 = input("Введіть перше число: ")
num2 = input("Введіть друге число: ")

try:
    print("Результат: ", int(num1)/int(num2))
except (ValueError, ZeroDivisionError):
    print("Щось пішло не так...")
```

Перевірка:

```
$ python divide_ver2.py
Введіть перше число: wer
Введіть друге число: 4
Щось пішло не так...

$ python divide_ver2.py
Введіть перше число: 5
Введіть друге число: 0
Щось пішло не так...
```

Warning

У блоці `except` можна не вказувати конкретний виняток або винятки. У такому разі перехоплюватимуться майже всі винятки. Це робити не рекомендується!

try/except/else

У конструкції `try/except` є опціональний блок `else`. Він виконується у тому випадку, якщо не було винятку.

Наприклад, якщо необхідно виконувати надалі якісь операції з даними, які ввів користувач, можна записати їх у блоці `else`:

```
num1 = input("Введіть перше число: ")
num2 = input("Введіть друге число: ")
try:
    result = int(num1)/int(num2)
except (ValueError, ZeroDivisionError):
    print("Щось пішло не так...")
else:
    print("Результат: ", result)
```

Приклад виконання:

```
$ python divide_ver3.py
Введіть перше число: 10
Введіть друге число: 2
Результат: 5
```

```
$ python divide_ver3.py
Введіть перше число: weq
Введіть друге число: 3
Щось пішло не так...
```

try/except/finally

Блок finally – це ще один опціональний блок у конструкції try. Він виконується завжди, незалежно від того, чи був виняток чи ні.

Сюди ставляться дії, які треба виконати у будь-якому випадку. Наприклад, це може бути закриття файлу, вивільнення якихось ресурсів.

Приклад із блоком finally:

```
num1 = input("Введіть перше число: ")
num2 = input("Введіть друге число: ")
try:
    result = int(num1)/int(num2)
except (ValueError, ZeroDivisionError):
    print("Щось пішло не так...")
else:
    print("Результат: ", result**2)
finally:
    print("The End")
```

Перевірка:

```
$ python divide_ver4.py
Введіть перше число: 10
Введіть друге число: 2
Результат: 5
The End
```

```
$ python divide_ver4.py
Введіть перше число: qwerewr
Введіть друге число: 3
Щось пішло не так...
The End
```

```
$ python divide_ver4.py
Введіть перше число: 4
Введіть друге число: 0
Щось пішло не так...
The End
```

Коли використовувати винятки

Як правило, той самий код можна написати і з використанням винятків, і без них. Наприклад, цей варіант коду:

```
while True:
    num1 = input("Введіть перше число: ")
    num2 = input("Введіть друге число: ")
    try:
        result = int(num1)/int(num2)
    except ValueError:
        print("Підтримуються лише числа")
    except ZeroDivisionError:
        print("На нуль ділити не можна")
    else:
        print(result)
        break
```

Можна переписати код таким чином без try/except:

```
while True:
    num1 = input("Введіть перше число: ")
    num2 = input("Введіть друге число: ")
    if a.isdigit() and b.isdigit():
        if int(num2) == 0:
            print("На нуль ділити не можна")
        else:
            print(int(num1)/int(num2))
            break
    else:
        print("Підтримуються лише числа")
```

Не завжди аналогічний варіант без використання винятків буде простим і зрозумілим.

Важливо в кожній конкретній ситуації оцінювати, який варіант коду зрозуміліший, компактніший і універсальніший - з винятками або без.

Якщо ви раніше використовували якусь іншу мову програмування, є ймовірність, що використання винятків вважалося поганим тоном. У Python це не так.

raise

Іноді в коді треба згенерувати виняток, це можна зробити так:

```
raise ValueError("При виконанні команди виникла помилка")
```

Вбудовані винятки

У Python є багато [вбудованих винятків](#), кожне з яких генерується у певній ситуації.

Наприклад, TypeError зазвичай генерується, коли очікувався один тип даних, а передали інший

```
In [1]: "a" + 3
```

```
-----  
TypeError                                 Traceback (most recent call last)  
<ipython-input-1-5aa8a24e3e06> in <module>  
----> 1 "a" + 3  
TypeError: can only concatenate str (not "int") to str
```

ValueError коли тип вірний, але значення не відповідає очікуваному:

```
In [2]: int("a")
```

```
-----  
ValueError                                 Traceback (most recent call last)  
<ipython-input-2-d9136db7b558> in <module>  
----> 1 int("a")  
ValueError: invalid literal for int() with base 10: 'a'
```

Додаткова інформація

Документація:

- [Compound statements \(if, while, for, try\)](#)
- [break, continue](#)
- [Errors and Exceptions](#)
- [Built-in Exceptions](#)
- [Operator precedence](#)

Статті:

- [Write Cleaner Python: Use Exceptions](#)
- [Robust exception handling](#)
- [Python Exception Handling Techniques](#)

Stack Overflow:

- [Why does python use 'else' after for and while loops?](#)
- [Is it a good practice to use try-except-else in Python?](#)

7. Робота з файлами

7. Робота з файлами

У реальному житті для того, щоб повноцінно використовувати все, що розглядалося до цього розділу, треба розібратися як працювати з файлами.

При роботі з мережевим обладнанням (і не тільки) файлами можуть бути:

- конфігурації (прості, не структуровані текстові файли) - робота з ними розглядається в цьому розділі
- шаблони конфігурацій - зазвичай це якийсь спеціальний формат файлів
- файли з параметрами підключень. Як правило, це структуровані файли, в певному форматі: YAML, JSON, CSV

У цьому розділі розглядається робота із простими текстовими файлами. Наприклад, конфігураційний файл Cisco.

У роботі з файлами є кілька аспектів:

- відкриття/закриття
- читання
- запис

У цьому розділі розглядається лише необхідний мінімум для роботи з файлами. Докладніше в [документації Python](#).

Відкриття файлів

Для початку роботи з файлом його треба відкрити.

open

Для відкриття файлів найчастіше використовується функція open:

```
file = open('file_name.txt', 'r')
```

У функції open:

- 'file_name.txt' - ім'я файлу. Тут можна вказувати ім'я файлу або шлях (абсолютний чи відносний)
- 'r' - режим відкриття файлу

Функція open створює об'єкт file, якого потім можна використовувати різні способи, до роботи з ним.

Режими відкриття файлів (без +):

- r - відкрити файл тільки для читання (за замовчуванням)
- w - відкрити файл для запису
 - якщо файл існує, його вміст видаляється
 - якщо файл не існує, то створюється новий
- x - відкрити файл для ексклюзивного створення:
 - якщо файл існує, запис не відбувається
 - якщо файл не існує, то створюється новий
- a - відкрити файл для додавання запису. Дані додаються до кінця файлу

Режим відкриття	r	r+	w	w+	a	a+	x	x+
читання	+	+		+		+		+
запис		+	+	+	+	+	+	+
створення нового файлу			+	+	+	+	+	+
відкриття існуючого файлу			+	+	+	+		
вміст файлу видаляється			+	+				
позиція на початку	+	+	+	+			+	+
позиція в кінці					+	+		
запис після seek		+	+	+			+	+

i Пояснення до таблиці**Джерело таблиці**

- читання - дозволено читання з файлу
- запис - запис у файл дозволений
- створення - файл створюється, якщо він ще не існує
- вміст файлу видаляється - під час відкриття файл стає порожнім (увесь вміст файластирається)
- позиція на початку - після відкриття файла початкова позиція встановлюється на початок файла
- позиція в кінці - після відкриття файла початкова позиція встановлюється в кінець файла

Читання файлів

У Python є кілька варіантів читання файлу:

- перебирати файл у циклі `for`
- метод `read` - зчитує вміст файлу в рядок
- метод `readline` - зчитує один рядок
- метод `readlines` - зчитує рядки файлу та створює список із рядків

Робота із файлом в циклі `for`

Найпоширеніший варіант роботи з файлом – використання об'єкту `file` у циклі `for`:

Приклад роботи із файлом в циклі `for`

В цьому випадку файл читається рядок за рядком, отримуючи новий рядок на кожній ітерації циклу `for`:

```
In [1]: from pprint import pprint
In [2]: f = open('data.txt')
In [3]: for line in f:
...:     pprint(line)
...:
'line1\n'
'line2\n'
'line3\n'
'line4\n'
'line5\n'
'line6\n'
'line7\n'
```

Файл `data.txt`

```
line1
line2
line3
line4
line5
line6
line7
```

read

Метод `read` – зчитує весь файл в один рядок.

read

Приклад використання методу `read`:

```
In [1]: f = open('data.txt')  
In [2]: f.read()  
Out[2]: 'line1\nline2\nline3\nline4\nline5\nline6\nline7\n'  
In [3]: f.read() # ①  
Out[3]: ''
```

- ① При повторному читанні файлу в 3 рядку відображається порожній рядок. Так відбувається через те, що після першого виклику методу `read`, зчитується весь файл. І після того, як файл було зчитано, курсор залишається в кінці файлу. Керувати положенням курсору можна за допомогою методу `seek`.

Файл `data.txt`

```
line1  
line2  
line3  
line4  
line5  
line6  
line7
```

`readline`

Файл можна читати рядок за рядком за допомогою методу `readline`.

readline

Кожен виклик методу `readline`, читає наступний рядок файлу. Коли рядки закінчуються, `readline` повертає порожній рядок:

```
In [1]: f = open('data.txt')

In [2]: f.readline()
Out[2]: 'line1\n'

In [3]: f.readline()
Out[3]: 'line2\n'

In [4]: f.readline()
Out[4]: 'line3\n'

In [5]: f.readline()
Out[5]: ''

In [6]: f.readline()
Out[6]: ''
```

Файл data.txt

```
line1
line2
line3
```

readlines

readlines

Метод `readlines` зчитує рядки файлу до списку:

```
In [6]: f = open('data.txt')

In [7]: f.readlines()
Out[7]: ['line1\n', 'line2\n', 'line3\n', 'line4\n', 'line5\n', 'line6\n', 'line7\n']
```

Файл data.txt

```
line1
line2
line3
line4
line5
line6
line7
```

Якщо потрібно отримати рядки файлу, але без перекладу рядка в кінці, можна скористатися методом `split` і як роздільник вказати символ `\n`:

```
In [2]: f = open('data.txt')

In [3]: f.read().split('\n')
Out[3]: ['line1', 'line2', 'line3', 'line4', 'line5', 'line6', 'line7', '']
```

Зауважте, що останній елемент списку - порожній рядок. Якщо перед виконанням `split`, скористатися методом `rstrip`, список буде без порожнього рядка наприкінці:

```
In [5]: f = open('data.txt')

In [6]: f.read().strip().split('\n')
Out[6]: ['line1', 'line2', 'line3', 'line4', 'line5', 'line6', 'line7']
```

Або скористатися методом рядків `splitlines`:

```
In [11]: f = open('data.txt')

In [12]: f.read().splitlines()
Out[12]: ['line1', 'line2', 'line3', 'line4', 'line5', 'line6', 'line7']
```

seek

Досі файл щоразу доводилося відкривати заново, щоб прочитати його знову. Так відбувається через те, що після методів читання курсор знаходиться в кінці файлу. І повторне читання повертає порожній рядок.

Щоб знову прочитати інформацію з файлу, потрібно скористатися методом `seek`, який переміщує курсор у потрібне положення.

Приклад відкриття файла та читання вмісту:

```
In [13]: f = open('data.txt')

In [14]: f.read()
Out[14]: 'line1\nline2\nline3\nline4\nline5\nline6\nline7\n'
```

Якщо викликати ще раз метод `read`, повертається порожній рядок:

```
In [15]: f.read()
Out[15]: ''
```

За допомогою методу `seek` можна перейти на початок файла (0 означає початок файла):

```
In [16]: f.seek(0)
Out[16]: 0
```

Після того, як за допомогою `seek` курсор був переведений на початок файла, можна знову зчитувати вміст:

```
In [17]: f.read()  
Out[17]: 'line1\nline2\nline3\nline4\nline5\nline6\nline7\n'
```

Запис файлів

При записі в файл дуже важливо визначитися з режимом відкриття файлу, щоб випадково не видалити вміст файлу:

- `w` - відкрити файл для запису. Якщо файл існує, то його вміст видаляється
- `a` - відкрити файл для доповнення запису. Дані додаються в кінці файлу
- `x` - відкрити файл для запису. Якщо файл існує, запис не виконується

Всі режими створюють файл, якщо він не існує.

Для запису в файл використовуються такі методи:

- `write` - записати один рядок у файл
- `writelines` - дозволяє передавати список рядків як аргумент

write

Метод `write` очікує рядок для запису.

Наприклад, візьмемо список рядків:

```
lines = ["line1\n", "line2\n", "line3\n"]
```

Відкриття файла new_data.txt в режимі запису:

```
In [1]: f = open('new_data.txt', "w")
```

Перетворюємо список команд в один рядок за допомогою `join`:

```
In [2]: lines_as_string = ''.join(lines)
```

```
In [3]: lines_as_string  
Out[3]: 'line1\nline2\nline3\n'
```

Запис рядка у файл:

```
In [4]: f.write(lines_as_string)  
Out[4]: 18
```

Після завершення роботи з файлом його необхідно закрити:

```
In [5]: f.close()
```

```
In [6]: cat new_data.txt # ①
line1
line2
line3
```

- ① Оскільки iPython підтримує команду `cat`, можна переглянути вміст файлу `cat new_data.txt`

writelines

Метод `writelines` очікує як аргумент ітерований об'єкт з рядками. Запис списку рядків `lines` у файл:

```
In [1]: lines = ["line1\n", "line2\n", "line3\n"] # ①
```

```
In [3]: f = open('new_data.txt', "w")
```

```
In [5]: f.writelines(lines)
```

```
In [6]: f.close()
```

```
In [7]: cat new_data.txt
line1
line2
line3
```

- ① Метод `writelines` не додає символ нового рядка, тому кожен рядок має бути з потрібним символом нового рядка.

режим a

Якщо відкрити файл у режимі `a`, файл буде відкритий для доповнення запису. Дані додаються в кінці файла:

```
In [1]: lines = ["line1\n", "line2\n", "line3\n"]
```

```
In [2]: f = open('new_data.txt', "a")
```

```
In [4]: f.writelines(["line4\n", "line5\n"])
```

```
In [5]: f.close()
```

```
In [6]: cat new_data.txt
line1
line2
line3
line4
line5
```

режим x

Якщо у режимі `x` відкрити існуючий файл, виникне виняток `FileExistsError`:

```
In [1]: f = open('new_data.txt', "x")
-----
FileExistsError                                     Traceback (most recent call last)
Cell In[1], line 1
----> 1 f = open('new_data.txt', "x")
...
FileExistsError: [Errno 17] File exists: 'new_data.txt'
```

З новим файлом такої проблеми не буде і дані додаються як в режимі `w`:

```
In [8]: f = open('new_data_x.txt', "x")
In [9]: lines = ["line1\n", "line2\n", "line3\n"]
In [10]: f.writelines(lines)
In [11]: f.close()
```

Закриття файлів

У реальному житті для закриття файлів найчастіше використовується конструкція `with`. Її набагато зручніше і безпечноше використовувати, ніж закривати файл явно. Але, оскільки в житті можна зустріти і метод `close`, у цьому розділі сприймається як його використовувати.

Після завершення роботи з файлом його потрібно закрити. У деяких випадках Python може самостійно закрити файл. Але краще не розраховувати і закривати файл явно.

close

Метод `close` зустрічався у розділі запис файлів. Там він був потрібний для того, щоб вміст файлу був записаний на диск.

Для цього в Python є окремий метод `flush`. Але так як у прикладі із записом файлів, не потрібно було виконувати жодних операцій, файл можна було закрити.

Відкриємо файл `r1.txt`:

```
In [1]: f = open('r1.txt', 'r')
```

Тепер ми можемо прочитати файл:

```
In [2]: print(f.read())
!
service timestamps debug datetime msec localtime show-timezone year
service timestamps log datetime msec localtime show-timezone year
service password-encryption
service sequence-numbers
!
no ip domain lookup
!
ip ssh version 2
!
```

Об'єкт `file` має спеціальний атрибут `closed`, який дозволяє перевірити, закритий файл чи ні. Якщо файл відкритий, він повертає `False`:

```
In [3]: f.closed
Out[3]: False
```

Тепер закриваємо файл і знову перевіряємо `closed`:

```
In [4]: f.close()
In [5]: f.closed
Out[5]: True
```

Якщо спробувати прочитати файл, виникне виняток:

```
In [6]: print(f.read())
```

```
-----  
ValueError                                Traceback (most recent call last)  
<ipython-input-53-2c962247edc5> in <module>()  
----> 1 print(f.read())
```

```
ValueError: I/O operation on closed file
```

БЛОК with

У Python існує більш зручний спосіб роботи з файлами, ніж ті, які використовувалися досі - конструкція `with`. Конструкція `with` називається менеджером контексту.

```
In [1]: with open('r1.txt', 'r') as f:  
....:     for line in f:  
....:         print(line)  
....:  
!  
service timestamps debug datetime msec localtime show-timezone year  
service timestamps log datetime msec localtime show-timezone year  
service password-encryption  
service sequence-numbers  
!  
no ip domain lookup  
!  
ip ssh version 2  
!
```

З конструкцією `with` можна використовувати не тільки такий рядковий варіант зчитування, всі методи, що розглядалися до цього, також працюють:

```
In [4]: with open('r1.txt', 'r') as f:  
....:     print(f.read())  
....:  
!  
service timestamps debug datetime msec localtime show-timezone year  
service timestamps log datetime msec localtime show-timezone year  
service password-encryption  
service sequence-numbers  
!  
no ip domain lookup  
!  
ip ssh version 2  
!
```

Відкриття двох файлів

Іноді потрібно працювати одночасно із двома файлами. Наприклад, треба записати деякі рядки з одного файлу, до іншого.

У такому випадку, у блоці `with` можна відкривати два файли таким чином:

```
with open('r1.txt') as src, open('result.txt', 'w') as dest:  
    for line in src:  
        if line.startswith('service'):  
            dest.write(line)
```

```
In [6]: cat result.txt  
service timestamps debug datetime msec localtime show-timezone year  
service timestamps log datetime msec localtime show-timezone year  
service password-encryption  
service sequence-numbers
```

Це рівнозначно таким двом блокам with:

```
with open('r1.txt') as src:  
    with open('result.txt', 'w') as dest:  
        for line in src:  
            if line.startswith('service'):  
                dest.write(line)
```

Приклади роботи з файлами

У цьому підрозділі розглядається робота з файлами та поєднуються теми: файли, цикли та умови.

При обробці виводу команд чи конфігурації часто потрібно буде записати підсумкові дані у словник. Не завжди очевидно, як обробляти виводу команд і як загалом підходити до розбору виводу на частини. У цьому підрозділі розглядаються кілька прикладів, із зростаючим рівнем складності.

Розбір ВИВОДУ СТОВПЦЯМИ

У цьому прикладі розбиратиметься вивід команди `sh ip int br`. З виводу команди нам треба отримати відповідність ім'я інтерфейсу – IP-адресу. Тобто ім'я інтерфейсу – це ключ словника, а IP-адреса – значення. При цьому, відповідність треба робити тільки для тих інтерфейсів, у яких призначено IP-адресу.

Приклад виводу команди `sh ip int br` (файл `sh_ip_int_br.txt`):

Interface	IP-Address	OK?	Method	Status	Protocol
FastEthernet0/0	15.0.15.1	YES	manual	up	
FastEthernet0/1	10.0.12.1	YES	manual	up	
FastEthernet0/2	10.0.13.1	YES	manual	up	
FastEthernet0/3	unassigned	YES	unset	up	down
Loopback0	10.1.1.1	YES	manual	up	
Loopback100	100.0.0.1	YES	manual	up	

Файл `working_with_dict_example_1.py`:

```
result = {}

with open('sh_ip_int_br.txt') as f:
    for line in f:
        line_list = line.split()
        if line_list and line_list[1][0].isdigit():
            interface = line_list[0]
            address = line_list[1]
            result[interface] = address

print(result)
```

Команда `sh ip int br` відображає вивід стовпцями. Всі потрібні поля знаходяться в одному рядку. Скрипт обробляє вивід рядок за рядком і кожен рядок розбиває методом `split`.

Отриманий список містить стовпці виводу. Так як з усього виводу потрібні тільки інтерфейси, на яких налаштована IP-адреса, виконується перевірка першого символу другого стовпця: якщо перший символ число, значить на інтерфейсі призначена адреса і цей рядок треба обробляти.

Оскільки для кожного рядка є пара ключа та значення, вони присвоюються у словник: `result[interface] = address`.

Результатом виконання скрипта буде такий словник (тут він розбитий на пари ключ-значення для зручності, у реальному виводу скрипта словник відображатиметься в один рядок):

```
{'FastEthernet0/0': '15.0.15.1',
 'FastEthernet0/1': '10.0.12.1',
 'FastEthernet0/2': '10.0.13.1',
 'Loopback0': '10.1.1.1',
 'Loopback100': '100.0.0.1'}
```

Отримання ключа та значення з різних рядків виводу

Дуже часто вивід команд виглядає таким чином, що ключ та значення знаходяться у різних рядках.

Наприклад, з виводу команди sh ip interface треба отримати ім'я інтерфейсу та MTU (файл sh_ip_interface.txt):

```
Ethernet0/0 is up, line protocol is up
Internet address is 192.168.100.1/24
Broadcast address is 255.255.255.255
Address determined by non-volatile memory
MTU is 1500 bytes
Helper address is not set
...
Ethernet0/1 is up, line protocol is up
Internet address is 192.168.200.1/24
Broadcast address is 255.255.255.255
Address determined by non-volatile memory
MTU is 1500 bytes
Helper address is not set
...
Ethernet0/2 is up, line protocol is up
Internet address is 19.1.1.1/24
Broadcast address is 255.255.255.255
Address determined by non-volatile memory
MTU is 1500 bytes
Helper address is not set
...
```

Ім'я інтерфейсу знаходитьться у рядку `Ethernet0/0 is up, line protocol is up`, а MTU у рядку `MTU is 1500 bytes`.

Наприклад, спробуємо запам'ятовувати щоразу інтерфейс у змінну `interface` і виводити його значення `print`, але тільки коли зустрічається рядок зі значенням MTU:

```
with open('sh_ip_interface.txt') as f:
    for line in f:
        if 'line protocol' in line:
            interface = line.split()[0]
        elif 'MTU is' in line:
            mtu = line.split()[-2]
            print('{:15}{}'.format(interface, mtu))
```

Вивід

Ethernet0/0	1500
Ethernet0/1	1500
Ethernet0/2	1500
Ethernet0/3	1500
Loopback0	1514

Вивід організований таким чином, що спочатку йде рядок з інтерфейсом, а потім через кілька рядків - рядок з MTU. Якщо запам'ятувати ім'я інтерфейсу кожного разу, коли воно зустрічається, то на момент, коли зустрінеться рядок з MTU, останній записаний інтерфейс - це той, до якого належить MTU.

Тепер, якщо необхідно створити словник з відповідністю інтерфейсу - MTU, достатньо записати значення на момент, коли був знайдений MTU.

```
result = {}

with open('sh_ip_interface.txt') as f:
    for line in f:
        if 'line protocol' in line:
            interface = line.split()[0]
        elif 'MTU is' in line:
            mtu = line.split()[-2]
            result[interface] = mtu

print(result)
```

Результатом виконання скрипта буде такий словник (тут він розбитий на пари ключ-значення для зручності, у реальному результаті скрипта словник відображатиметься в один рядок):

```
{'Ethernet0/0': '1500',
'Ethernet0/1': '1500',
'Ethernet0/2': '1500',
'Ethernet0/3': '1500',
'Loopback0': '1514'}
```

Цей трюк часто буде корисним, оскільки часто вивід команд організований подібним чином.

Вкладений словник

Якщо потрібно отримати кілька параметрів з виводу команди, дуже зручно використовувати словник із вкладеним словником.

Наприклад, з виводу `sh ip interface` потрібно отримати два параметри IP-адресу та MTU:

```

Ethernet0/0 is up, line protocol is up
  Internet address is 192.168.100.1/24
  Broadcast address is 255.255.255.255
  Address determined by non-volatile memory
  MTU is 1500 bytes
  Helper address is not set
  ...
Ethernet0/1 is up, line protocol is up
  Internet address is 192.168.200.1/24
  Broadcast address is 255.255.255.255
  Address determined by non-volatile memory
  MTU is 1500 bytes
  Helper address is not set
  ...
Ethernet0/2 is up, line protocol is up
  Internet address is 19.1.1.1/24
  Broadcast address is 255.255.255.255
  Address determined by non-volatile memory
  MTU is 1500 bytes
  Helper address is not set
  ...

```

На першому етапі кожне значення зберігається в змінній, а потім виводяться всі три значення. Значення відображаються, коли зустрічається рядок MTU, оскільки він зустрічається у виводі останнім:

```

with open('sh_ip_interface.txt') as f:
    for line in f:
        if 'line protocol' in line:
            interface = line.split()[0]
        elif 'Internet address' in line:
            ip_address = line.split()[-1]
        elif 'MTU' in line:
            mtu = line.split()[-2]
            print('{:15}{:17}{}'.format(interface, ip_address, mtu))

Ethernet0/0      192.168.100.1/24 1500
Ethernet0/1      192.168.200.1/24 1500
Ethernet0/2      19.1.1.1/24      1500
Ethernet0/3      192.168.230.1/24 1500
Loopback0        4.4.4.4/32       1514

```

Тут ми використовуємо ту саму техніку, що й у попередньому прикладі, але додаємо ще одне вкладення словника:

```
from pprint import pprint

result = {}

with open('sh_ip_interface.txt') as f:
    for line in f:
        if 'line protocol' in line:
            interface = line.split()[0]
            result[interface] = {}
        elif 'Internet address' in line:
            ip_address = line.split()[-1]
            result[interface]['ip'] = ip_address
        elif 'MTU' in line:
            mtu = line.split()[-2]
            result[interface]['mtu'] = mtu

pprint(result)
```

Щоразу, коли зустрічається інтерфейс, у словнику результатів створюється ключ із назвою інтерфейсу і значення порожній словник. Це потрібно для того, щоб у момент виявлення IP-адреси або MTU, параметр можна було записати до вкладеного словника відповідного інтерфейсу.

Результатом виконання скрипта буде наступний словник:

```
{'Ethernet0/0': {'ip': '192.168.100.1/24', 'mtu': '1500'},
 'Ethernet0/1': {'ip': '192.168.200.1/24', 'mtu': '1500'},
 'Ethernet0/2': {'ip': '19.1.1.1/24', 'mtu': '1500'},
 'Ethernet0/3': {'ip': '192.168.230.1/24', 'mtu': '1500'},
 'Loopback0': {'ip': '4.4.4.4/32', 'mtu': '1514'}}
```

Вивід із порожніми значеннями

Іноді, у виводі команди траплятимуться секції з порожніми значеннями. Наприклад, у випадку з `sh ip interface` можуть траплятися інтерфейси, які виглядають так:

```
Ethernet0/1 is up, line protocol is up
  Internet protocol processing disabled
Ethernet0/2 is administratively down, line protocol is down
  Internet protocol processing disabled
Ethernet0/3 is administratively down, line protocol is down
  Internet protocol processing disabled
```

Відповідно, тут немає MTU та IP-адреси.

І якщо виконати попередній скрипт для файлу з такими інтерфейсами, результат буде таким (вивід для файла `sh_ip_interface2.txt`):

```
{'Ethernet0/0': {'ip': '192.168.100.2/24', 'mtu': '1500'},
 'Ethernet0/1': {},
 'Ethernet0/2': {},
 'Ethernet0/3': {},
 'Loopback0': {'ip': '2.2.2.2/32', 'mtu': '1514'}}
```

Якщо необхідно додавати інтерфейси до словника лише, коли на інтерфейсі призначено IP-адресу, треба перенести створення ключа з ім'ям інтерфейсу на момент, коли зустрічається рядок з IP-адресою:

```
result = {}

with open('sh_ip_interface2.txt') as f:
    for line in f:
        if 'line protocol' in line:
            interface = line.split()[0]
        elif 'Internet address' in line:
            ip_address = line.split()[-1]
            result[interface] = {}
            result[interface]['ip'] = ip_address
        elif 'MTU' in line:
            mtu = line.split()[-2]
            result[interface]['mtu'] = mtu

print(result)
```

У цьому випадку результатом буде такий словник:

```
{'Ethernet0/0': {'ip': '192.168.100.2/24', 'mtu': '1500'},
 'Loopback0': {'ip': '2.2.2.2/32', 'mtu': '1514'}}
```

Додаткова інформація

Документація:

- [Reading and Writing Files](#)
- [The with statement](#)

Статті:

- [The Python "with" Statement by Example](#)

Stack Overflow:

- [What is the python "with" statement designed for?](#)